LIETUVA

Nr. 41 | CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 14 Spalių (October) 1898 m. | Metas VI

ENTEREDAT THE CHICAGO, ILL POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

The Lithuanian Weekly

"LIETUVA"

Published at Chicago, Ill., every Friday

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and English languages.

Subscription $2.00 per year.

All communications must be addressed:

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Sta. No. 60.

Nedėlinis Laikrasztis

"LIETUVA"

Iszeina kas Petnyczia Chicago, Ill.

Kasztuoja ant metų:
AMERIKOJE..... $2.00
Į UŽMARE..... $3.00

"Lietuvos" spaustuvė spausdina wisokes Knigas, Konstitucijas ir wisokius kitus drukus lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai. Darba atlieka gražiai, greitai ir pigiai.

Užsiraszant "Lietuvą" ir prigiuncziant pinigus už ją, kaip ir su wisais kitais reikalais, wisada reik uždeti szitoki adresą:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Sta. No. 60.

Politiszkos žinios.

—o—

Amerika ir Iszpanija.

Sandaros komisoriai Paryžiuje tariasi toliaus. Kaip toli jie sawo tarybose nužengė, negalima tikrai žinoti, laikraszczių paduotos apie tarybas žinios priesztarauja wiena kitai. Wieną dieną laikraszcziai paduoda, buk tarybos eina sunkiai, buk didžiausius nesutikimus gimdo klausymas Filipinų salų, isz kurių wisos waisingiausios salos Luzon reikalauja Amerika dėl sawęs ir neprigulmystės kitų salų. Iszpanija gi norinti duoti Amerikai ant tų salų wiėn anglių stacijas jos kariszkai laiwynei ir užtai reikalauja dar, kad Amerika perimtų Filipinų skolas. Ant kitokių iszlygų Iszpanija ne norinti pristoti, nors reiktų karę atnaujinti. Kitos žinios priesztarauja pirmutinėms: pagal antras žinias tarybos traukiasi palengwa pryszakin, didesnių nesutikimų terp besitarianczių buk ne buwo, kadangi tie klausymai, kurie galėtų nesutikimus pagimdyti, dar ne buwo perkratinėjami, klausymas Filipinų salų užgautas tikt isz tolo. Į Paryžių atkako ir wirszinįkas amerikoniszkos žemės kariaunos nuo Filipinų, jenerolas Meritt, kurisai, kaip sako, stengsis nurodyti reikalą, kad Filipinų salos taptų Amerikos waldyboms. Filipinų pasikėlėliai iszsiuntė ant taryhų net tris sawo delegatus. Wokietijos laikraszcziai wėl smarkiai atsikreipė priesz Ameriką, peikia jie jos besotystę; nupeikimų tokių ne mažai ir prancuziszkuose laikraszcziuose.

Ant galo ir kitose buwusiose Iszpanijos waldybose mažinasi skaitlius norinczių, tapti Suwienytų Wieszpatyszczių ukėsais, žinių tokių mažai tikt Amerikos laikraszcziai garsina. Nepasitikėjimą amerikonams labiausiai platina amerikoniszki laikraszcziai, kurie doriszkai ne gal lygintiesi su Europos laikraszcziais. Amerikos laikraszczių meilė cziabuwių iszpaniszkose waldybose, už kurių newa liuosybę prasidėjo karė su Iszpanija, dabar isznyko, wieton senos meilės tankiaus pasitaiko atrasti siundymus priesz cziabuwius. Nepasitikėjimą Amerikai platina ir jos paskirti urėdnįkai į užkariautus krasztus: ant tokių urėdų patenka ne doriausi, kaip tai priderėtų, bet artymiausi waldžią turinczių draugai, kurie ne wisada pildo seniaus to paties rando duotus pažadėjimus, bet tankiaus tuos pažadėjimus laužo ir mynioja, ir tai ant cziabuwių nenaudos.

Ant Havai salų, kada nuėmė welawą Havai republikos ir pakėlė amerikoniszką, isz 106000 gywentojų 80000 graudžias aszaras liejo, džiaugėsi wien 2000 amerikonų. Dabar nyksta džiaugsmas ir Porto Rico gywentojų, kad jie pateko amerikonams. Jie su baime laukia, koks likimas pasieks juos ateitėj. Persergsti juos ir Europos laikraszcziai nurodydami ant pasielgimo amerikonų su indijonais, kurie wisai nesiskiria nuo pasielgimo iszpaniszkų waldžių su cziabuwiais buwusiose jų waldybose. Ir dabar juk ne isz gero rengiasi pasikelti wisa indijonų Chippewa giminė: prie pasikėlimo werczia indijonus neteisybės ir skriaudos.

Prancuzija.

Paryžiuj darbinįkai dirbanti prie statymo triobų pakėlė sztraiką, per tai ir darbai prie statymo triobų ant rengiamos wisoswietiszkos parodos pasiliowė. Rods dalis kontraktorių susitaikė su darbinįkais, bet wisgi daug jų ne dirba. Prie sztraiko rengiasi ir kitokių užsiėmimų darbinįkai. Sztraikieriai, kaip sako, gauna paszelpą isz užrubežių. Mena, kad tuos sztraikus sukėlė priesztingos Prancuzijai wieszpatystės norėdamos ją apsilpnyti. Waldžias apėmė baimė, jos bijosi, kad pakilę dabar darbinįkų sztraikai ne pagimdytų rewoliucijos. Paryžiaus kariszkas gubernatorius iszleido prisakymą kariaunos dalims, stowinczioms miestuose aplink Paryžių, sutraukti į miestą, paimti walgį ant trijų dienų ir po 60 szuwių patronų. Iki sziol sutraukė į Paryžių jau 12000 daugiaus negu paprastai jame buwa kareiwių. Prezidentas Faure, kurisai buwo užpraszęs net iszpaniszkus ir amerikoniszkus sandaros komisorius važiuoti su juom ant atsibuwanczių dabar Long Champs'e arklių lenktynių, paskutinėj walandoj pats atsisakė ten važiuoti. Pabugo jis mat demonstracijų, kokias gali pakelti be darbo ėsanti darbinįkai, arba jų wardu wisoki isz wisų swieto dalių susirinkę anarchistai.

Nesutikimai terp Prancuzijos ir Anglijos ne tikt ne pasimažino, bet wėl pakilo. Prancuzai ne tikt nesutinka apleisti jų užimtos Faszodos ir wisu wirszutinio Niliaus krasztų, bet užėmusį Faszodą majorą Marchandą padarė pulkauniku, į prancuziszkas waldybas rytinės Afrikos atsiuntė daugiaus kariaunos. Prancuzai mat pasirengę, jeigu anglijonai su didesnėms sawo pajiegoms bandytų wyti Marchandą, jį paremti su twirtesne kariauna kituose krasztuose, kas atitrauktų angliszkas pajiegas nuo Faszodos. Prancuziszki užrubežinių dalykų ministerio laikraszcziai tiesiog sako, kad Marchandui prisakyta ne pasitraukti, tie krasztai, kuriuos jis užėmė, yra prancuziszkomis waldybomis, kurias randas ar nori ar nenori, turi apginti nuo swetimų prieszų. Faszoda ir wisi krasztai į pietus nuo Egipto turi prigulėti prancuzams kaipo atlyginimas už neteisingą anglijonų waldymą Egipte: jeigu jie nori, kad prancuzai apleistų tuos krasztus, tai pats turi kraustytiesi szalyn isz Egipto. Jeigu tikt anglijonai užkabintų Marchandą, karė terp Prancuzijos ir Anglijos neatbutinai turėtų užgimti. Dabar laikraszcziai wėl pranesza, kad Maskolija isztikro užėmė Rocheitą, rytinės Afrikos pakrantėse. Jeigu todėl anglijonai pradėtų karę, į pagelbą prancuzams ateitų ir maskoliai sugabenti į jos neseniai užimtą Rocheitą. Todėl tai anglijonai ir nesiskubina užpulti wieni ant Marchando.

Turkija.

Europos wieszpatystės wėl newa susiwienyjo ant apstabdymo pjowynių ant salos Kretos, dabar rodosi, kad ir Wokietija sutinka eiti isz wien su kitoms Europos tautoms ir ji paliowė rėmusi Turkijos sultaną, todėl ir laiwynių admiralai su didesne drąsa stato sawo reikalawimus. Prancuzija, Maskolija, Anglija ir Italija nuo sultano tiesiog pareikalawo, kad wisa turkiszka kariauna nuo Kretos butų praszalinta į sanwaitę laiko, jas parėmė ir Wokietija, nuo kurios sultanas tikėjosi gauti pagelbą priesz kitas wieszpatystei. Turkija, wisų apleista, ne iszdrys prieszintiesi reikalawimams Europos ir turės juos iszpildyti. Kaip laikraszcziai paduoda, sultanas iszleido jau prisakymą kariszkam Kretos gubernatoriui rengtiesi ant pasitraukimo su wisa kariauna, teip kaip tai reikalauja Europos wieszpatystės; jos ant Krėtos sutraukė daugiaus kareiwių, idant galėtų kiekwiena me atsitikime suwaldyti mahometoniszką gywentojų dalį, jeigu ji, isztraukus isz czia turkams, nesiliautų užpuldinėjusi ant krikszczionių.

Užtai, kad jį apleido Wokietija, sultanas užpyko ant jos ciecoriaus, kurisai dabar iszkeliawo į Jeruzoliimą ant paszwentinimo wokieczių statomos liuteroniszkos bažnyczios. Apie iszkilmingą priėmimą Wokietijos ciecoriaus paliowė dabar kalbėję. Tuli laikraszcziai paleido net paskalą, buk ciecorius su wisu jau iszsižadėjo kelionės į Turkiją, bet arti ciecoriaus stowinti laikraszcziai tam paskalui ne tiki, jį užgina ir sako, kad Wilhelmas szį rudenį keliauja į Turkiją ir ten jau isztikro iszkeliawo ir kaip ketino, atsilankys ir pas sultaną.

Wisi wokiszki laikraszcziai, o labiausiai katalikiszki, pakėlė smarkų protestą priesz popiežiaus padawadyjimą atiduodantį Turkijoj krikszczionis po Prancuzijos globa. Wokieczial ne tikt protestonai bet ir katalikai nesutinka ant Prancuzijos globos, jie reikalauja, kad jų apginėja butų Wokietija, o ne Prancuzija, ne pripažįsta paskutinei nė jokių ypatiszkų tiesų, Prancuzija gali buti apginėja sawo pawaldinių, wokieczial gi ne reikalauja swetimų apginėjų, kadangi Wokietija užtektinai druta, idant pasekmingai apginti sawo pawaldinius ne tikt Turkijoj, bet wisuose swieto krasztuose. Wokieczial mat nepasiduoda popiežiaus nusprendimui, bet reikalauja, nors tai butų ir prieszingu popiežiaus norams, kad pats Wokietijos randas paimtų į sawo rankas apgynimą sawo pawaldinių Turkijoj nesidairydamas ant popiežiaus nusprendimo. Rodosi, kad Wokietija iszpildys sawo pawaldinių reikalawimą.

Chinai.

Paskalas apie nužudymą Chinų ciecoriaus pasirodė neteisingas: jis yra rods gywas, tikt praszalintas nuo waldymo kraszto. Tą patwirtina ir swetimų krasztų ambasadoriai. Chiniszki laikraszcziai garsina, buk ciecorius, pertikrintas sawo motinos, pats sutiko pawesti jai waldžią, pamatęs, kad užmanytos jo reformos atėjo per anksti, kad reikia įwesti jas isz palengwo, o ne umai; umas įwedimas tų wisų reformų, prie kokių gywentojai ne pripatę, ne butų galėję suprasti, už paniekinimą senowės, kurią labiausiai garbina chinieczial, juos butų priesz ciecorių atkreipusios. Kaip ten su tuom praszalinimu nuo waldžios jauno ciecoriaus nebutų, gal but, kad isz jo jaunystės ir norėjo pasinaudoti tuli urėdnįkai prilankus Anglijai, bet isz jo praszalinimo labiausiai pasinaudojo Maskolija, kuriai pasisekė nustumti nuo waldžios ne tikt prilankų Anglijai ciecorių, bet ir jo szalinįkus augszcziausius urėdnįkus. Dabar waldžia pateko prilankiai Maskolijai ciecoriaus motinai; su ja sugrįžo prie waldžios ir Maskolijos szalinįkai, arba jos papirkti urėdnįkai.

Užtai wisuose Chinų krasztuose kyla neužkanta swetimtaučių, ypacz gi europiečių. Pietinių krasztų pasikėlėliai gazdina iszpjowimu wisų europiečių. Isz maisztų atsitikusių priesz europieczius ir isz užpuolimų ant urėdnįkų swetimų krasztų ambasadų pasinaudojo Europos wieszpatystės, kurios newa ant apgynimo ambasadorių parsitraukė į Pekiną po dalį sawo kariaunos. Angliszkų ir wokiszkų kareiwių atėjo po 30, užtai Maskolija parsitraukė daugiausiai, nes 66 kareiwius isz Porto Arthuro. Japonija teiposgi nusprendė sekti paweikslą Europos ir siųsti į Pekiną teiposgi kariaunos dalį. Tokiu budų Chinų ciecoriaus sostapilė bus swetimų krasztų waldžioj, kas turės czia daugiausiai kareiwių, to bus ir wirszus; tuom tarpu Maskolija turi czia daugiaus kareiwių negu Anglija ir Wokietija drauge. Amerika teiposgi į Chinų pakrantes iszsiuntė isz Manilles tris kariszkus laiwus, su kuriais buk ji pasirengusi paremti Anglija priesz Maskolija. Gal but, kad terp tų wieszpatyszczių ir yra koks nors sutarimas, gal but, kad už Anglijos paremimą priesz kitas tautas ant Filipinų, Amerika pažadėjo remti Anglija Chinuose. Amerikos wienok laiwai dideli, jie ne gal nuplaukti į Pekiną, kur Anglija reikalauja kitų paramos. Maskolija rytinėj Azijoj turi apie 60000 žemės kareiwių, taigi daug daugiaus negu Anglija ir Amerika drauge. Su laiwyne, nors tos wieszpatystės dar daugiaus laiwų turėtų, Maskolijos Azijoj pergalėti ne galima; jeigu kas Maskoliją galėtų dabar suwaldyti Chinuose, tai Japonija, jeigu ji susijungtų su Anglija ir Amerika.

Anarchistai ir Europos randai.

Italijos užmanytą wisų Europos tautų kongresą ant apsworstymo kaip isznaikinti anarchistus, pažadėjo jau paremti Maskolija ir Wokietija, nors paskutinės laikraszcziai smarkiai priesztarauja. Todėl užmanytas kongresas gal ir atsibus.

Tankiai tarnaujantis wokiszkam randui laikrasztis "Muenchener Allg. Ztg.", ant nubaudimo Szweicarijos, kurioje anarchistai randa prieglaudą, užmanė padalyti tą krasztą terp kaimynų teip, kaip su wirszum szimtas metų atgal Wokietija, Maskolija ir Austrija susitarusios padarė su Lenkija, prie tokio jau pasidalinimo Szweicarijos kwieczia minėtas laikrasztis dabar Prancuziją, Italiją ir Wokietiją. Apart Wokietijos, kuri norėtų wokieczių apgywentą Szweicarijos dalį paglemžti, kiti kaimynai wargiai bo sutiks ant to užmanymo. Szweicarijoj gywena apie 700000 prancuzų, 200000 italijonų ir 2 milijonai wokieczių. Žinoma, Wokietija ir norėtų wisą wokieczių apgywentą dalį paglemžti.

Isz Lietuwos.

Padawadyjimai kaslink linų prekystos.

Paskutiniuose metuose Maskolijoj pradėjo pulti linų prekysta, swetimi prekėjai ir fabrikantai, ne kartą maskoliszkų linų prekėjų prigauti, ne norėjo pirkti linų isz Maskolijos, bet wisgi randas mažai rupinosi apie priwertimą perkupczių elgtiesi teisingiaus su užrubežių prekėjais. Ant galo prancuziszki fabrikantai tiesiog atsiliepė į Maskolijos wieszpatystės rodą reikalaudami, kad toje užsiimtų iszdawimu atsakanczių tiesų, kurios galėtų praszalinti prigawystes maskoliszkų perkupczių prie linų prekystos; kol tas ne bus padaryta, jie nenorėjo pirkti linų isz Maskolijos. Taigi mat prancuzai ant galo priwertė mieganczią Maskolijos wieszpatystės rodą užsiimti tuom klausymu, atsakantis jo iszriszimas galės ant gero iszeiti linų augintojams, pakels linų prekes, atidarys jiems naujas pirkimo wietas užrubežiuose. Projektai tokių tiesų jau perkratinėjami Maskolijos wieszpatystės rodoj. Pagal tuos projektus, linai paskirti ant pardawimo ar tai Maskolijoj, ar užrubežiuose suriszti punduose turi but gryni, be primaiszymo pakulų arba nuobraukų, ne walia jų szlapinti. Pundai turi but po 20 swarų, linai gi juose wienodo gerumo, suriszti per widurį teip, kad ant peržiurėjimo widurio pundo ne reiktų jo atriszti. Už pardawimą arba laikymą ant pardawimo linų sumaiszytų su pakuloms arba su kitokiais pigesniais daiktais arba szlapintų, paskirta bausmė iki 100 rub., ir aresztas; toki ant prigawimo pritaisyti linų pundai turi but konfiskuojami, taigi wisai atimti nuo jų sawinįkų. Tas naujas tiesas maskoliszkas randas žada į westi nuo Liepos mėnesio ateinanczių metų.

Maskoliszkas randas padaugina skaitlių rubežiaus sargų.

Maskoliszkas randas, matomai, labai bauginasi užrubežiuose iszleistų lietuwiszkų ir lenkiszkų rasztų, kurie kelia isz miego lietuwiszkus ir lenkiszkus ukinįkus. Ant nubauginimo knįgų neszėjų caras prisakė rubežiniams sargams szaudyti tiesiog į bėgantį "kontrabandnįką", jeigu tasai ant paliepimo ne sustotų. Kwailas tasai caro padawadyjimas wienok ne nugazdino knįgų neszėjų, jie kaip neszė lietuwiszkas knįgas isz Tilžės pirmiaus, teip nesza ir dabar. Kwailiems rubežiniems sargams atsitiko jau kelis kartus nuszauti kaimyniszkų wieszpatyszczių pawaldinius, atsėjo caro waldžioms ne tikt teisintiesi priesz kaimynus, bet dar užmokėti atlyginimus nekaltai užmusztų szeimynoms. Dabar, kaip pranesza laikraszcziai, maskoliszkas randas nusprendė, ant užkirtimo kelio "kontrabandnįkams", padidinti rubežiaus sargų skaitlių ant wakarinio rubežiaus prieupiuose Nemuno, Dauguwos ir Wislos. Ir tas wienok ne apstabdys neszimo knįgų isz užrubežių: juo daugiaus bus rubežinių sargų, juo daugiaus turės knįgų neszėjai pagelbinįkų, pats rubežiniai sargai juk už pinįgus knįgas isz užrubežių pernesza. Ko reikia ant apstabdymo neszimo isz užrubežių lietuwiszkų arba lenkiszkų rasztų, to menko proto maskoliszki waldinįkai niekaip negal suprasti, jie dar negreitai tą supras. Ant to reikia wien daleidimo. Maskolijoj knįgas spaudinti ir tai teip liuosai be priežiuros kwailų cenzorių, teip kaip tai yra wisur užrubežiuose. Tąsyk nereiks nė lietuwiams, nė lenkams gabenti sau knįgas isz užrubežių, kadangi tokias, kokių panorės, galės gauti namieje.

Serwitutai Lietuwoj.

Daugelyj wietų Lietuwoj ukinįkai ant dwarų laukų turi serwitutus, kaip kur turi jie tiesą ant dwaro ganyklos ir giriose ganyti sawo gywulius, turi tiesą wežti malkas isz dwaro girių. Kadangi toki serwitutai neparankus dwarams, jie bandė su ukinįkais taikytiesi, kaip kur susitaikė, dwarai, kaipo atlyginimą už serwitutus dawė ukinįkams žemės sklydą, kitur girios szmotelį, bet wisgi ne wisur susitaikė, yra dar wis diktai kaimų turinczių serwitutus. Dwarponiai ne kartą kreipėsi į randą su praszymu isz duoti tiesas wisur winokias ant atlyginimo ukinįkams už serwitutus, bet ant tų praszymų randas ilgai tylėjo. Dabar wienok, kaip pranesza lakraszcziai, widurių ministerijos tapo jau apdirbtas projektas tiesų ir paduotas ant užgyrimo į wieszpatystės roką, kurioje bus perkratinėjamas Lapkriczio mėnesyj szių metų. Kokios wienok bus tos naujos tiesos, laikraszcziai nepaduoda. Nežinia todėl, ar tie ukinįkai geriaus laimėjo, kurie pats su dwarais susitaikė, ar tie, kurie susitaikys pagal rando iszduotas tiesas.

Sodai prie pradinių mokslainių.

Dabartinis maskoliszkas apszwietimo ministeris iszdawė padawadyjimą apie rengimą sodų prie pradinių mokslainių tose wietose, kur mokslainė turi užtektinai žemės. Sodeliai toki turi turėti mažiausiai ¼ desiatinos žemės. Medžius turi pasodyti mokslainių užweizda, o ne mokintojas, jam ant wedimo sodo gal but duodama paszėlpa ir jam priguli pelnas isz to sodo. Mokintojas, paėmęs paszelpą, turi sodelį teip užlaikyti, kad isz jo mokintiniai turėtų naudą. Wersti prie darbo mokintinius mokintojas ne turi tiesos, jis turi mokinti sodaunįkystės wien tuos waikus, kurie iszreiksz norą pasimokinti. Ant mokintojų į mokslaines, prie kurių yra sodeliai, jeigu tikt bus galima, bus paskirti toki, kurie iszmano apie sodaunįkystę. Mums rodosi, kad isz sodelių, jeigu tikt mokinimas bus prideranczial wedamas, lietuwių waikai daugiaus turės naudos negu isz paczių maskoliszkų mokslainių.

Zokonai Lietuwoj.

Po lenkų maisztui 1863 m. kliosztoriai Lietuwoj tapo panaikinti, ant wiso jos ploto maskoliai paliko tikt tris: wieną Wilniuje, kitą Gartene, treczią gi Kretingoj, Kauno gub., bet į juos uždrausta buwo priiminėti naujų zokonįkų. Dabar, kaip paduoda laikraszcziai, Peterburgo waldžios perkratinėja klausymą daleidimo Lietuwos kliosztoriams priiminėti wėl zokonįkus, kurie galėtų iszeiti ant kunįgų. Nusprendimo rods dar nėra, bet wisi tiki, kad seniaus iszduotas uždraudimas taps nuimtu, nežinia tikt, ar bus daug norinczių pastoti į kliosztorius. Antai Lenkijoj, netoli Warszawos, yra kamedulų kliosztorius Bielianuose, Czenstochowe gi Paulinų; maskoliszkas randas jau seniai czia daleido priiminėti naujus zokonįkus, bet nėra norinczių pastoti.

Užmuszysta.

Wilniuje, prie Wilkmergės buomo praeiwiai rado negywėlio kuną. Negywėlis pasirodė darbinįku dirbanczin Fischero plytnyczioj ant priemieszczio Snipiszkių, Wladislowu Suchockiu. Pėdsaką užmuszėjų policija jau susekė, gal suseks ir paczius žmogžudžius. Nužiuri keturis darbinįkus Petkero plytnyczios. Mat terp darbinįkų wienos ir kitos plytnyczių nuo seniai traukėsi nesutikimai, Petkero darbinįkai didžiausią turėjo piktumą ant Suchockio ir ne kartą ketino jam atkerszyti. Matomai, atsitikus progai, pažadėjimą iszpildė. Žaizda padaryta su akmeniu, kurisai sudawęs, sutrupino Suchockio galwą. Gal but, kad užmuszėjai ir nenorėjo užmuszti, bet tą, ko jie norėjo, atliko isz tolo paleistas akmuo.

Nauji geležinkeliai.

Ant naujos geležinkelio linijos Lietuwoj, bėganczios nuo Szwentenų į Paneweži pradės bėgioti trukiai nuo pabaigos Spalių arba nuo pradžios Lapkriczio mėnesio. Darbai prie kito tos linijos galo, taigi nuo Paneweži į Windawos portą, jau teiposgi prasidėjo. Ta linija bus pabaigta ateinanczioose metuose. Neužilgio pradės dirbti ir liniją nuo Garteno į Wolkowyską; ilgis jos 80 wiorstų. Keliuose paskutiniuose metuose skaitlius geležinkelių Lietuwoj pasidaugino. Maskoliszkas randas wienok, daugindamas musų tėwynėj geležinkelius, ne paiso ant žmonių reikalų, bet dirbdina naujus geležinkelius tikt todėl, kad jie reikalingi ant apgynimo rubežių karės laike.

Auka degtinės.

19 d. Rugsėjo, Kaune, dielinįkas Pranciszkus Szwelnys, paeinantis isz Gelgaudiszkio waitystes, Naumieszczio paw., pjowė lentas ant kiemo Szwobskio. Iszpjowus wieną medį, ant ožių reikėjo uždėti kitą. Dielinįkai, paėmę medį ant peczių, neszė prie ožių, wieną galą užsidėjo ant peczių Szwelnys, bet kad buwo per daug gėręs degtinės, ne twirtai laikėsi ant kojų, beneszdamas paklupo ir ant nelaimės, medžio galas sudawė parpuolusiam tiesiog į galwą ir ją sutrupino. Szwelnys atliko ant wietos.

Paminklas Murawjewo-Koriko Wilniuje.

Paminklą garsiam Lietuwos budeliui, Murawjewui Korikui, Wilniuje jau baigia statyti. Pamatai isz granito, swerianti 1100 pudų, jau padirbti, Murawjewo stowylas, padirbtas Peterburge ir wisoki papuoszimai ir užtwaras aplink paminklą jau atėjo į Wilnių. Neužilgio wiskas bus gatawa. Iszkilmingas atidengimas ir paszwentinimas paminklo atsibus 20 (8) d. Lapkriczio, prie to dabar jau rengiasi, lyg durnaropių užsiėdę, caro walkatos.

Žemesnės amatų mokslainės Wilniuje.

Wilniaus miesto roda nutarė parengti mieste beturczių waikams dwi amatų mokslaines, wieną dėl waikų, kitą gi dėl merginų. Minėtos mokslainės beturczių waikus mokys ne tikt wisokių amatų, bet ir kitokių mokslų, kaip ir wisose kitose pradinėse mokslainėse. Jeigu waikai isz maskoliszko mokslo ne daug turės naudos, tai užtai iszsimokinimas amato ne bus be naudos.

Iszdegė miestelis Glubokoje, Wilniaus gub.

5 d. Rugsėjo, Wilniaus gub., miestelyj Glubokoje siautė didelis gaisras, kurisai į kelias walandas gražiausią ulyczią pawertė į degėsių kruwą. Nuo ko užgimė gaisras, tikrai nežinia: wieni sa-

ko, kad nuo neatsargumo, kiti gi sako, kad nuo padegimo. Užsidegus pirmutiniems namams, smarkus wėjas nesziojo liepsną ant kitų, į trumpą laiką sudege czia 22 namai su daugeliu negywenamų triobų.

Jawų prekės.

Pereitą sanwaitę Liepojuje už lietuwiszkus jawus mokėjo: už rugių pudą po 80 kap. Už awižas paprastas 62—68 kap., geresnes 69—72 kap., geras 73—78 kap., geriausias 79—81 kap. Kwiecziai 90 kap. Miežiai 64 kap. Linų sėmens 1 rubl. 26 kap. Kwietinės klynės smulkios 51½ kap., widutinės 52—54 kap., stambios 55—57 kap., stambiausios 58—59 kapeikos.

Žąsų prekysta.

Mėsa Prusuose pabrango, bet randas wisgi nedaleidžia waryti isz Maskolijos per rubežių galwijų. Per tai Prusai priwersti pasiganėdinti wien žąsims, kurias isz Lietuwos daleista waryti į Prusus per Eidkunus. Szį metą žąsų waro į Prusus daugiaus negu kitais metais, į Eidkunus atwaro isz Lietuwos widutiniszkai po 20 000—30000 žąsų kasdieną.

Užmuszė sawo numylėtinę.

Prusų Lietuwoj, netoli Karaliaucziaus, keliaujantis po kaimus prekėjų agentas, Abs, atkako į kaimą Metgentus, kur gyweno jo sužieduotinė. Už ką ten susibarė, laike barnių iszsitraukė jis rewolwerį, užmuszė sawo sužieduotinę ir paskui pats sau paleido kulką į smilkinį ir atliko ant wietos.

Isz Pietinės Afrikos.

Transwaaliaus republikoj, mieste Johanisburge, 8 d. Berželio szių metų atsibuwo paszwentinimas naujos katalikiszkos bažnyczios, pastatytos isz wien: lenkų, lietuwių, wokiečių, airių ir kitokių katalikų. Prabaszcziumi naujos bažnyczios yra zokonįkas trapistų ordeno, brolis Jackus Salomonas, wokietys. Ant aprupinimo lenkų parapijonų rods isz moko jis tiek lenkiszkai, kad nors su wargu gali susikalbėti, užtai apie iszsimokinimą nors kiek lietuwiszkai su wisu nesirupina; su lietuwiais musų sudėtos parapijos prabaszczius su wisu negali susikalbėti, per tai musų broliai, nesigailėję aukų ant bažnyczios reikalų, kunigo kaip kad wisai neturėtų.

Ant geležinkelio nuo Johanisburgo į Keistoną atsitiko dideli nelaimė. Ant kelio mat pasažierinis trukis susimuszė su prieszais bėgancziu taworiniu. Susimuszimas buwo teip smarkus, kad taworinis trukis beweik su wisu susidaužė, pasažierinį trukį iszmetė isz rėlių. Prie to 8 baltweidžiai ir 10 negrų pasažierių tapo užmusztų; sužeistų gi buwo daug.

Mieste Johanisburge smarkiai pradėjo platintiesi raupės, nuo kurių daug žmonių miresta, serganczių pilni ligonbucziai. Daktarai skiepyja ir sweikiems apsaugojimo rauples.

R. Czybas.

Isz Amerikos.

Indijonu pasikelimai.

Minnesotoj pasikėlė Pillager indijonai. Priesz juos iszsiuntė jenerolą Baconą su 100 karewių. Muszis atsitiko po Leeck Lake, kuriame 6 amerikoniszki kareiwiai tapo užmuszti ir 9 paszauti. Isz syk isz krumų iszwyti indijonai susirinko ir szuwiais patiko garlaiwius, kuriais atkako amerikonai, kulkos jų nuwijo garlaiwio tarnus nuo wirszaus, indijonų inspektorius Finker tapo paszautas į kojų. Ginkluotų indijonų buwo į 200 žmonių. Kaip toliaus laikraszcziai paduoda, wisa indijonų Chippewa giminė rengiasi prie pasikėlėlių prisidėti ir tąsyk jų pajiegos pasididintų iki 1000 kareiwų. Maisztus tuos, kaip wisada, sukėlė baltweidžiai kolionistai ir medžių kirtėjai, kurie wisaip skriaudė indijonus, kirto medžius indijonams pawestose giriose. Ant suwaldymo pasikėlimo, Washingtono randas nusprendė siųsti į tuos krasztus daugiaus kariauno. Czia, rodosi, ne tiek kariauna reikalinga, kiek didesnis teisingumas baltwedžių kolionistų ir amerikoniszkų urėdnįkų tuose krasztuose. Indijonai juk nepasikelia, jeigu prie to jų nepriwerczia sawo neteisybėmis baltweidžiai.

Maskoliszka kolionija Kanadoj.

Geradėjingo caro nuskriausti, kurio waldžios atėmė žemę ir wisus turtus, kokius turėjo ant Kaukazo ir iszwijo isz jų tėwiszkės, 3000 tikrų maskolių, bet atsiskyrusių nuo stacziatikystės į duchoborų sektą, rengiasi atkakti į Kanadą, kur pas angliszkus waldžias tikisi rasti daugiaus teisybės negu pas sawo netikusį carą ir jo pasileidusius urėdnįkus. Kanados waldžios žada tiems ateiwiams palengwinti apsirinkimą žemės. Atkako jau czia isz Maskwos prekėjas Maude, anglijonis, ant apžiurėjimo pawestų toms nelaimingoms caro neteisingumo aukoms žemės plotų. Jeigu Kanados waldžių jiems pawesta žemė bus gera, tie 3000 maskolių dar szį rudenį atkaks į Kanadą.

Susidauže laiwas.

Charleston, S. C. Netoli Stone Inlet, laike smarkaus wėjo ir tirsztos miglos susidaužė didelis laiwas "Sarah E. Palmer". Laiwas su wisais taworais ir žmonėms paskendo, prigėrė kapitonas ir 6 jurinįkai.

Kaip mena, laike smarkios wėtros ant didžiųjų Amerikos ažerų, turėjo susidaužyti garlaiwys "Leopard". Ant jo buwo 18 laiwo tarnų ir 12 pasažierių. Wisi jie turėjo prigerti.

Expliozija garinio katilo.

Reno, Nevada. Didelėj lentų pjowinyczioj Laherty & Lee, netoli Verdi, Nev., atsitiko baisi garinio katilo expliozija, kurios du žmonės tapo ant wietos užmuszti ir keturi mirtinai apkulti. Wisa lentų pjowinyczios trioba tapo sugriauta, maszinos ir įtaisymas iszardytas ir iszmėtytas po wisas aplinkines. Žinoma, per tai darbai pjowinyczioj turėjo pasiliauti ir kelios deszimtys darbinįkų ne teko darbo.

Perszowe prezidento szwogeri.

Canton, Oh. Ant Lincoln av. rado kuną brolio prezidento Mc Kinley'o moteries, George D. Saxtono. Pasirodė, kad Saxton tapo perszautas, kune buwo trys rewolwerio kulkos. Policija suėmė wieną moteriszkę, kurią patiko ant ulyczios netoli kuno. Ji pasirodė perskirta moteris jau pasimirusio Jurgio Althouse, kurisai seniaus gyweno Saxtono namuose. Suimta pasirodė isztikro užmuszėja.

225 žmones prigere.

Macon, Ga. Atėjo czia žinios apie blėdis, kokias padarė siautusios pietinėse Suwienytų Wieszpatyszczių Atlantiko pakrantėse ir ant tulų mažų salų wėtros ir adros. Wisą skaitlių prigėrusių laike tų wėtrų žmonių paduoda ant 225, daugiausiai žmonių prigėrė ant ėsanczių prie pakranczių saluczių. Pusė ryžių laukų pietinėj Karolinoj likosi tų wėtrų ir twanų isznaikinta.

Nelaimes ant geležinkeliu.

Indianopolis, Ind. Ant Burlington geležinkelio, netoli miesto susimuszė du taworiniai trukiai. Prie to 4 geležinkelio tarnai tapo užmuszti ir 4 sunkiai sužeisti.

Milwaukee, Wis. 8 mylios nuo szito miesto, ant Northwestern geležinkelio susimuszė pasažierinis geležinkelio trukis su taworiniu. Trys wagonai taworinio trukio su wisu sudegė, pražuwo ir wienas geležinkelio tarnas.

Užmusze motiną ir pati sawę.

Gywenanti Pittsburge jauna wokietaitė, Bertha Beilstein, užmuszė sawo motiną ir paskui paleido į sawę keturis rewolwerio szuwius; nuo tų paszowimų negal iszgyti. Paliko ji rasztą, kuriame iszaiszkino priežastis tokio sawo darbo: sako ji minėtame raszte, kad pati norinti mirti, o kad paskui jos motina per daug neraudotų, todėl užmuszė ir motiną.

Gaisrai.

Clarksville, Ten. Užsidegė czia didelės tabako krautuwės Mill & Turnley ir ugnis isznaikino su wirszum 4500 pundų tabako. Blėdį ugnies padarytą skaito ant pusės milijono doliarų; užasekuruota gi wiskas buwo wos ant 300 000 dol. Apart to, sudegė dar anglių krautuwės, geležinkelio stacijos Louisville & Nashville linijos ir keletas pardawinyczių ir krautuwių. Nuo ko užgimė gaisras, tikrai nežinia.

Kareiwiai maisztininkai.

Lexington, Ky. Stowinti czia New Yorko regimento kareiwiai pakėlė maisztus. Wienas mat isz kareiwių, pasigėręs, musztynėse perszowė sawo prieszą. Užtai tapo jis suaresztuotas ir pasodytas į kalinį. Suaresztuoto kareiwio sandraugai nusprendė jį iszliuosuoti isz kalinio ir apginti nuo tiesdarystos bausmės. Susirinko 300 kareiwių su ginklais ir nutraukė ant kalinio weržti pasodytą sawo sandraugą. Subėgę oficierai sziaip teip juos prikalbėjo pasiduoti, bet kareiwiai girisi, kad per pasidawimą jie neiszsižadėjo paliuosawimo sawo draugo, žada tą, kas dabar nepasisekė, iszpildyti kitą kartą. Kitur sandaros laike kareiwiai yra twarkos ir tiesų dabotojais, juos waldžios szaukia į pagelbą, jeigu tiesos yra laužomos; pas mus gi yra wisai atbulai: kaip pasirodė artai ant Havai salų, ar kitur, ar czia namieje, paczioj Amerikoj, jie tankiausiai pasirodo twarkos naikintojais ir tiesų laužytojais.

Nauji aukso plotai Alaskoj.

Atkakę isz Alaskos į Port Towsend, Wash. aukso jieszkotojai pasakoja, buk Forty Miln apskrityj, Alaskoj, surado naujus aukso plotus, ant kurių surenka widutiniszkai už $5—10 ant dienos aukso. Wiena kompanija parengė naujas prietaisas ant plowimo to aukso. Sugrįžę wienok dabar jieszkotojai aukso mažai parsiwežė.

Terp Homer City ir Resurrection užtakos, Alaskoj, rado turtingus wario rudos plotus, kur susitwėrusi jau kompanija ketina parengti kastynes ir neužilgio pradėti darbą. Dabar wienok Alaskoj užstojo jau žiema ir garlaiwiai paliowė važioję ten naujus pasažierius.

Nenori inleisti negru.

Carlinville, Ill. Kastynių sawinįkai Panos ir Virden parsikwietė prie darbo daugiaus negrų, wieton susztraikawusių baltweidžių, bet negrai dar ne atkako. Geležinkelio liniją daboja dabar 1000 ginkluotų sztraikierių, kurie nori negrų prie darbo neprileisti ir priwersti juos grįžti atgal į sawo krasztą.

Geltonasis drugys.

Geltonais drugys smarkiai platinasi Meksike, ne tikt prisigriebė Suwienytų Wieszpatyszczių rubežių, bet parėjo jau į Texasą, kur buwo keli apsirgimai. Oxforde, Mis. buwo 14 naujų apsirgimų, Jacksone, Mis., New Orleane teiposgi skaitlius apsirgimų pasidaugino.

Isz darbo lauko.

¶ Winfield, Alaska. Parengė czia naujas anglių kastynes, kuriose jau prasidėjo darbai.

¶ Lee, Pa. Czianykształės anglių kastynės reikalauja poros deszimczių kalnakasių ir leberių.

¶ Pullman, Ill. Czianykszcziose Pullmano dirbtuwėse dirba gerai, tikt už darbą užmokesnis mažas.

¶ Marceline, Mo. James Hier nupirko czia senas anglių kastynes ir neužilgio ketina pradėti dirbti.

¶ Astoria, Ill. Astoria Coal & Mining Co. parengė naujas anglių kastynes ir pradėjo jose dirbti.

¶ Franklin, Pa. Darbai eina czia gerai, geležies dirbtuwės priima ir isz kitur atkakusius darbinįkus.

¶ Vilisca, Iova. Czia rado naujus anglių plotus, ant kurių wietiniai kapitalistai ketina parengti kastynes.

¶ Mandan, N. D. Henry Adler paėmė sawo brolio anglių kastynes ir pradės jose dirbti; dirbs per wisą žiemą.

¶ Jamestown, Mich. Netoli nuo czia, ant upės Shiawasee, parengė naujas kastynes, kuriose neužilgio pradės dirbti.

¶ Pittston, Pa. Revine kastynės nuo seniai dega. Darbinįkai dirba per dienas ir naktis prie ugnies gesinimo.

¶ Toluca, Ill. Darbai anglių kastynėse eina gerai. Darbinįkai dirba isztisas dienas ir naujai atważiawę darbą gauna.

¶ Chambersburg, Pa. Dirbtuwė Nut& Bolt Co. pradėjo dirbti pereitą sanwaitę. Prie to patilpo ir diktai naujų darbinįkų.

¶ Detroit, Mich. Wisos czianykształės dirbtuwės dirba gerai. Jau nuo seniai nėjo czia darbai teip gerai kaip dabar.

¶ Connellsville, Pa. Czianykszczios Humbertone Tin Plate Mills dirba gerai ir rodosi, kad jose darbo užteks ant ilgai.

¶ Hocking Valley, Oh. Darbai czia eina labai prastai, daug yra kalnakasių neturinczių darbo ir jie didelį kenczia wargą.

¶ Vanderburg, Ind. Kastynėse pietinės Indijanos dirba wos pusę laiko, kitose gi nedirba nė tiek. Apskritai darbai czia eina negeriausiai.

¶ Los Angelos, Cal. Netoli nuo czia, wietoj wadinamoj Cajon Pass, rado naujus anglių plotus, ant kurių neužilgio ketina parengti kastynes ir pradėti dirbti.

¶ Alexandria, Ind. Darbai czianykszcziose geležies dirbtuwėse eina gerai, dirba wisos. Jų sawinįkai sako, kad yra daug reikalawimų, todėl ir darbo užteks ant ilgai.

¶ New Castle, Pa. Czianykszczios blėtos dirbtuwės pradėjo jau dirbti pilnai, gawo jose darbą ir diktai szwiežių darbinįkų. Dirbtuwės tos iszstowėjo beweik per isztisus metus.

¶ Newport, Ky. Czianykszczios geležies dirbtuwės dirba dabar pusėtinai, bet wisgi dar yra czia gana žmonių be darbo. Isz kitur tegul todėl nieks nekeliauja czia darbo jieszkoti.

¶ Pottstown, Pa. Czianykształės Ellis & Lessing Steel and Iron dirbtuwes uždarė ant atlikimo wisokių pertaisymų. Darbai jose ėjo gerai, todėl, kaip tikt atliks pertaisymus, pradės wėl dirbti.

¶ Allegheny, Pa. Czianykszczios Star Iron Works dirbtuwės, prigulinczios Lindsay & Cutchen'ui, tulose dalyse pradėjo dirbti, bet prie darbo priima wien senus darbinįkus, naujų nepriima.

¶ Connellsville, Pa. Darbai isz palengwo pradeda taisytiesi, kaip kur pereitą sanwaitę dirbo per isztisas 6 dienas, daugume wietų dirbo po 5 dienas, kaip kur wienok dirbo tikt po keturias dienas.

¶ Shamokin, Pa. Darbinįkams kastynių Mineral Mining Co. ir Union Coal Co. praneszė, kad nuo dabar tų kompanijų kastynėse dirbs po 6 dienas ant sanwaitės. Todėl terp darbinįkų didelis džiaugsmas.

¶ Birmingham, Ala. Darbai czia eina gerai, pereitą sanwaitę iszkasė anglių po 7000 tonų ant dienos. Kastynės ne spėja parupinti tiek anglių, kiek nuo jų reikalauja. West Pratt kastynėse dirba teiposgi nuolatai.

¶ Wilmington, Del. 8 d. Spalių sustojo czia dideli skurų dirbtuwė Fr. Blumenthal Co. ant neapsibežiuoto lako. Pertai neteko darbo apie 100 wyrų ir moterų.

Diamond State Iron Rollmile dirba su dwiem atmainom. Wisose jos dalyse net wiskas pyszka, prie darbo priima kas dieną ir naujus darbinįkus.

ISZ Lietuwiszku dirwu.

Kaip wisi kiti kunigai žiuri ant mus kun. Krawczuno.

Pennsylvanijos lietuwiszkiejie kunigai, prisiskaitę isz musų laikraszczio apie stowį kasos lietuwiszkos parapijos Chicagoje, o ne sulaukdami nuo kun. Krawczuno ne jokio iszsiteisinimo isz praleistų parapijos pinigų, wieszai atsiszaukė per laikrasztį "Garsą" nr. 39, reikalaudami, kad kun. Krawczunas kuo weikiausiai iszduotų isz parapijinės kasos rokundas per kokį nors lietuwiszką laikrasztį, nes toks tylėjimas, lyg muilą prarijus, daro wisiems kitiems kunigams gėdą. Tą kunigų atsiszaukimą pilnai czia patalpiname:

Reikaluose lietuwiszkos parapijos Chicagoje.

Laikrasztis "Lietuva" jau antras mėnesis, perkratinėdama reikalus lietuwiszkos parapijos Chicagoj, kaltina kun. M. Krawczuną, buk anas padaręs nedateklių parapijinėj kasoje net ant kelių deszimczių tukstanczių doliarų.

Kadangi apkaltinimai wirszminėtame laikrasztyj tęsiasi jau per keletą nedėlių, ir laikrasztis "Lietuva", apkaltindamas kun. M. Krawczuną, giriasi, jog remiasi ant rokundų iszduotų per patį kunigą ir per kunigo patwirtintą komitetą.

Kadangi wėl, wisoki apkaltinimai, užmetinėjimai, ypatingai pinigiszki parapijiniai, kenkia lietuwiszkai wisuomenei, jau ir teip barniuose paskendusiai, o kunigas M. Krawczunas iki sziol tuose wieszuose apkaltinimuose jokio wieszo iszsiteisinimo da neiszdawė, ir lietuwiszkąją Amerikos wisuomenę iki sziol palieka abejonėj.

Amerikos lietuwiszkose parapijose, paprastai, wisur parapijos yra rėdomos teip, kad rokundos kuoaiszkiausiai, wieszai yra iszduodamos parapijonams ir niekur nėra slepiamos; taigi

mes, lietuwiszkiejie kunigai, skaitydami tuos nuolatinius apkaltinimus isz wienos pusės per laikrasztį "Lietuvą", o nežinodami kaip ten tie dalykai tikrai stowi, reikalaujame,

kad abejonės kuoweikiausiai butų iszsklaidytos per antrąją pusę ir kad kunigas M. Krawczunas per wieną isz lietuwiszkųjų laikraszczių paduotų tikrą parapijos rokundą ir tokiu budu praszalintų papiktinimus.

Kad Chicagos lietuwiszkos parapijos kasoje truksta kelių deszimczių tukstanczių doliarų, tą kiekwienas supranta ir mato isz paties kn. Krawczuno iszduotų rokundų. Tas rokundas kn. Krawczunas iszdalino sawo parapijonams bažnyczioje, drukuotose knigutėse, 1895 ir 1896 m. Kiekwienas parapijonas, turintis tas knigutes, aiszkiai mato musų kunigėlio melagystas ir padarytą parapijai skriaudą. Ant tų tik rokundų ir mes pasiremdami galime raszyti; jeigu ne butų iszdawęs rokundų, negalėtume parapijos kasos kritikuoti, nes mus prie kasos rokundų neprileis, kaip neprileidžia nė wieno isz sawo parapijonų. Mus kunigas Krawczunas sako, kad kisztiesi į parapijos kasos reikalus yra nuo paties wyskupo žmonėms už drausta po "smertelnu" grieku; —daleista ėsą tik wienam probaszcziui kasą prižiurėti. Taigi jis pats prižiurėdamas kasą, daro teip, kad, jeigu kada jį parapija iszwytu, kaipo skriaudėją, turėtu sau užtektinai pinigų ant užsidėjimo kitokio biznio arba saliuno, juk jau ir dabar jis turi uždėjęs sawo saliuną prie bažnyczios ant szwentoriaus wadinamą "fair'u", mat mokinasi kaip galėdamas to puikaus amato, gal netrukus bus reikalingas. Kiek žinome, tai jau ir sziądien jis turi sawo kapitalus sukrowęs keturiose bankose, o gal ir daugiaus, nors pribuwęs į Chicagą neturėjo nė už ką marszkinių nusipirkti.

Kad kun. Krawczunas su parapijos kasa daro gerus geszeftus, tai aiszkiai rodo ir tas, kad jau neduoda parapijai rokundų isz 1897 nė isz 1898 metų, teiposgi jau trys metai kaip nedaleidžia parapijai nė wieno mitingo suszaukti; laiko wiską aptupęs, lyg wiszta ant kiauszinių, bijodamas, kad kas nuo gusztos nepastumėtų ir nepasirodytų "kaka".

Dėlko kun. Krawczunas teip netikusiai elgiasi, sulygsziol nė wienas isz parapijonų nežinojo, paskutiniame laike wienok tas pasirodė. Priežastys tos yra szitos:

Chicagos lietuwiai tikėjo, kad bažnyczia su wisoms bažnytinėmis propertėms yra apraszyta ant dwiejų wardų: parapijos Sz. Jurgio ir ant wyskupo, (juk jiems teip melawo ir pats kun. Krawczunas szįmet iszduodamas sawo newa raportą), nes parapija ant nupirkimo lotų ir iszstatymo klebonijos, mokslainės ir bažnyczios dėjo sawo pinigus, teip pat turėjo iszsiėmusi isz "szteto" ir "charterį" ant wardo parapijos Sz. Jurgio, dėlto wisi sutiko ant to, kad prabaszczius butų parapijos kasierium, su ta misle, kad jeigu minėtas kasierius ką nors blogo su jų pinigais padarytų, tai jie pasiskųs wyskupui, ir wyskupas noteisingą kasierių nubaus arba praszalins.

Tuom tarpu pasirodė wisai kas kitas: lietuwiai sudėjo pinigus ant kunigo rankų dėl nupirkimo lotų jų parapijai, o kunigas jų sudėtus pinigus atidawė wyskupui ir wyskupas nupirko lotus už lietuwių pinigus ne lietuwiams, bet SAU. Apraszymuose tų lotų nėra nė per pusę lupų paminėta parapijos wardo. Titulas bažnytinių properczių, nupirktų už lietuwių pinigus, skamba sziteip: "Catholic Bishop of Chicago a Corporation sole". Reiszkia: "Propertės Chcagos kataliszko wyskupo korporacija wienos ypatos". Kaip lotai teip bažnyczia ir wisos kitos ant tų lotų stowinczios triobos yra sawaszczia "korporacijos wienos ypatos wyskupo", ir lietuwiai į tas bažnytines propertes neturi nė mažiausios tiesos kiesztiesi, nes rasztai korto aiszkiai parodo, kad tos propertės yra wieno wyskupo, o ne parapijos. Žinoma, pasiremdama ant sawo "charterio" parapija gal per sudą galėtų nors sziek tiek teisybės atrasti, bet ir 'charterį' nuo parapijos atėmė kn. Krawczunas. Sziądien Chicagos lietuwiai nieko prie tos bažnyczios neturi, kuris nori eit į bažnyczią, turi užsimokėt randos $6 ant metų, jeigu wieną metą ne mokės, iszweja jį lyg szunį isz bažnyczios, ir gali jis eit, kur nori, skųstis, nors pas patį Diewą, kuom jis darodys, kad ant tos bažnyczios kada dawė pinigus? Jeigu dawė, tai kunigas juos sau pasisawino.

Kas kita kitose parapijose: kitose kiekwienam parapijonui iszduoda knigelę ir kiek jis kada ant bažnyczios duoda, į tą knigelę jam užraszo, taigi jei tokį iszwytų isz parapijos, jis gali eiti į sudą ir parodęs knigelę kiek yra iszmokėjęs, gali atjieszkot teisybės, bet ką czia daryti? Czia Chicagoje yra žmonis, kurie ant tos bažnyczios po szimtą doliarų su wirszum iszmokėjo, o sziądien musų kn. Krawczunas mėto juos isz bažnyczios, bediewiais wadina. Czia niekam jokių knigelių ne dawė: dawiai pinigus, teip kaip į balą įmetei ir prapuolė, pakol duosi, patol busi geras katalikas, sykį nustosi duoti, iszkeiks tawę bediewiu ir iszwys kaip szunį isz bažnyczios. O ką ir dawimai padės, kad musų kunigėlis kasdien budamas po įtekme..... nepamena nuo ko ką priėmė. Chicagoje yra szimtai žmonių, kurie sawo metinę regulariszkai mokėjo, o kunigelis jiems nė wieno cento ne užraszė. Užteko to, kad kunigėlis į sawo kiszenių gautus pinigus įdėjo, o užraszyt pasirupįs po smert.

Suprantamas dalykas, kad jis ir nepriwalo rupintis, wyskupo bažnyczia, wyskupo klebonija ir wiskas wyskupo, wyskupas pasodino jį czia kaipo sawo agentą rinkti nuo žmonių pinigus, pakol dar įstengs surinkti ir su wyskupu pasidalyti, wyskupas jį laiko, kad žmonėms įgris begaliniai mokeszciai, perstos duoti, pawarys jį szalyn, kaipo prie biznio netikusį, o atsiųs smarkesnį, kurs mokės prie žmonių szwelniau prieiti ir isz jų pinigus iszgauti.

Taigi matote, kodėl kn. Krawczunas neduoda parapijai nė jokiu rokundų, dėlto, kad czia ne parapijos dalykas, o tik wyskupo.

Tame tai ir yra wisa paslaptis, kurios dėl musų prabaszczius ant juoko parapijonams rokundas iszduoda arba jų wisai neiszduoda, kodėl mėto laukan draugyszczių iszrinktus delegatus, atwirai sako, kad po trijų metų galės parapijonams parodyti nykształį perkisztą per kitu du pirsztu. Todėl, kad parapija ir bažnyczia už lietuwių aukas pastatyta yra ne lietuwių.

Toks mat jau yra musų altoriaus tarnas ir Diewo mokslo mokintojas, godotinas (persipraszom, wardą tą pridėjome isz papratimo, nors ir ne wertam godonės) kunigas Krawczunas.

Mums rodosi, kad ant reikalawimo lietuwiszkų kunigų teisingų parapijos kasos rokundų, kunigas Krawczunas jų ne iszduos. Jam tiek rupi nuomonė kitų lietuwiszkų kunigų kaip ir teip lietuwių. Musų prabaszcziui lietuwiai yra wien awys, jeigu gali jų wilną kirpti—gerai, o ne, tai ir teip mažas rupestis, jau nuo jų gana pinigų prilupo. Jau ir sziądien daugumą lietuwių Diewui paaukautų pinigų jis po wisokias kelnores su lenkais praleidžia. Už tai lenkai jį pamokina, kaip geriausiai lietuwių wilną kirpti. Lenkų kunigai tuose dalykuose geriaus iszlawinti, už kelias deszimtis parapijonų Diewui duotų doliarų perėjusių prie kazyrų į lenkiszkų sandraugų kiszenių, tie mažiaus suprantantį musiszkį ir pamokina kaip parankiausiai litwinus nuskriausti.

Kunigas Krawczunas statė bažnyczias ir rengė parapijas ir kituose szteto Illinojaus lietuwių apgywentuose krasztuose ir ant jų prabaszczių pasodino sawo wienmislius kunigus nužudžiusius wietas kitose dijecezijose. Tegul parapijonai tų parapijų apsižiuri, jeigu dar ne per wėlu. Gal ir ten kun. Krawczunas bažnyczių sawastį, be žinios tų, kurių aukomis jos pastatytos, teip surėdė kaip sawo parapijoj Chicagoje?

"Rytas" sako, kad jeigu kunigams žmonės netiki, tai kalti ėsą lietuwiszki laikraszcziai. Mums rodosi, kad ne laikraszcziai mažina pasitikėjimą kunigams, ne laikraszcziai griauja katalikiszką bažnyczią, bet toks kunigo su parapijonais pasielgimas kaip antai Chicagoj. Toki kunigai kaip kun. Krawczunas ir weisia neprigulmingas bažnyczias, priwerczia wis daugiaus ir daugiaus parapijonų pasitraukti isz parapijų, neužkenczianczių kunigo neteisybių; toki kunigai yra tikrais bediewystės weisėjais ir naikintojais kunigų įtekmės. Jeigu tas ne gerai, tai tegul kiti, doresniejie kunigai persergės wyskupus. Jeigu kunigas skriaudžia žmonis, jiems nuolatai meluoja kad tikt iszkaulyti sunkiai uždirbtus doliarus, laikraszcziai ne gali tylėti.

Isz Philadelphios, Pa.

A. Jocis, pribuwęs į Philadelphią pradžioj szių metų, apsigarsino angliszkuose laikraszcziuose kaipo lietuwiszkas kunigaiksztis, ir gyrėsi, buk iszwažinėjęs po wisą Europą ir Siberiją, isztyręs wisos Siberijos nelaiswių kanczias (??) ir jau raszęs istoriją angliszkoj kalboj apie tą baisią Siberiją ir tt. Kiek pabuwęs Philadelphioj, apsigarsino per lietuwiszkus laikraszczius (apart "Lietuvos") ir pliakatus kaipo agentas wisokio menciaus ir didelis prowinįkas ir didžturtis. Ant galo apsigarsino lenkiszkuose laikraszcziuose kaipo "Polsko-Litewski adwokat". Lenkai nezaležnos Panos Marijos parapijos paėmė Jocį, kaipo sawo "rodaką", prie parapijos už metinį adwokatą. Kaipo adwokatas, (?) jis prižadėjo lenkams parupinti paskolą ant $7000.00 dėl bažnyczios, apsaugoti nuo ugnies bažnytines triobas ir tt. Lenkai Jociui pinigus ant to szimtais dawė ir laukė prižadėto darbo. Pradžioj Liepos mėnesio lenkiszki parapijonai dawė pinigus ant minėto reikalo, bet ne sulaukdami nuo jo prižadėto darbo, apskundė į sudą kaipo apgawiką ir pareikalawo sawo pinigų, bet kad jų lenkams sugrąžinti negalėjo, iszsėdėjo keturias dienas ir pusę cypėj (dželoj), pakol gawo bėlą pastatyti. Bėlos pastatyta $1000, kurią, rodosi, parupino kunigas lietuwiszkos parapijos. Lenkai dabar keikia, jog lietuwiai ėsą sukcziai. Priežodis sako: wiena szleiwa karwė wisą kaiminę apdergia.

Wietienis.

Negražus pasielgimas bažnyczioj!

Pereitą nedėldienį Mahanoy City, Pa. buwo atlaidai Panos Szwencziausios Rožanczawos; bažnyczioj žmonių buwo daug. Laike sumos grajijo ant keturių balsų muzikantai lietuwiszko "beno" ir drauge giedojo ant dwiejų dabartinės mažos mergaitės. Ant pabaigos atlaidų kunigas A. Milukas isz Shenandoah, Pa. po miszparų pasakė pamokslą ir wisi gražiai klausė, tiktai du atsirado lietuwiszki jaunikaicziai, kurie, sėdėdami ant wiszkų, ne tiktai ką pamokslo neklausė patys, bet wisaip pamėgždžiojo iszjuokdami kunigą ir piktindami klausanczius. Toks daiktas wisados turi but nupeiktas.

Wardų jų nepaduosiu, jie tai yra tamsunai, lietuwiszkų laikraszczių neskaito. Wargas Mahanojaus tiems wyrams, kurie neturi supratimo.

Parapijonas.

Nauja Draugystė.

Scrantono, Pa. lietuwiai sutwėrė Blaiwystės draugystę po wardu "Lietuwos Sunų Blaiwystės Draugystė". Pirmas susirinkimas atsibuwo 4 d. Rugpjuczio, isz syk prisiraszė 12 sanarių. 2 d. Spalių atsibuwo antras susirinkimas, ant kurio prisiraszė 11 naujų sanarių. Mes tikimės, kad į trumpą laiką sanarių skaitlius dar labiaus pasidaugįs. Ant paskutinio susirinkimo nutarėme prigulėti prie "Susiwienyjimo Lietuwių Amerikoj". Kadangi nauja draugystė yra bažnytinė, todėl pristoję sanariai likosi bažnyczioj prisaikinti ant trijų metų. Pristoję į draugystę prisižada ne gerti nė jokių swaiginanczių gėrymų; už peržengimą to pažadėjimo paskirta bausmė po 5 dol. Duok Diewe, kad bausmės niekam ne reiktų mokėti ir kad kuo daugiausiai lietuwių pristotų į musų draugystę. Sekr. A. Grybas.

Nelaimingas atsitikimas.

28 d. Rugsėjo, Trentono mainose tapo užmusztas Wincas Žiugžda, paeinantis isz Lietuwos, isz kaimo Widgirėlių, Padowinio walszcziaus, Kalwarijos pawieczio, Suwalkų gub., Daukszių parapijos. Welionis turėjo 42 metus, buwo wedęs, 2 metai kaip Amerikoj.

Augszcziaus paminėtose kastynėse turėjo jis darbą prie ėmimo piliorių ir tapo puolanczio isz wirszaus akmenio prislėgtas drauge su draugu, su kuriuom dirbo, bet aną tikt sužeidė. Welionis neprigulėjo prie parapijos, nė prie draugystės isz priežasties blogų laikų, bet likusi jo moteris, gawusi nuo kastynių kompanijos kelis doliarus posmertinės, iszkilmingai palaidojo kuną. Nelaimingas buwo teip sutriuszkytas, kad smegenis rado į antrą dieną jo locnoj kepurėj po akmeniu.

Mahanojietis.

Užmuszė.

DURYEA, PA. Du lietuwiai, Fr. Lialis ir jo szwogeris Masionis už ką ten susibarė. Laike barnių Lialis iszsitraukė peilį, szoko ant szwogerio ir mirtinai jį subadė. Užmuszėjas likosi suaresztuotas ir pasodytas į kalinį. Ne gražiai mat tuli musų broliai kelia lietuwių garbę!

Suważinėtas.

COLLINSVILLE, ILL. Neseniai, ant Vandalia geležinkelio, czia likosi suważinėtas lietuwys P. Macaitis. Nelaimingas žmogus dabar yra ligonbutyje E. St. Louis; abi kojas turėjo nupjauti.

EAST ST. LOUIS, ILL. Czianyksz czios lietuwiszkos parap. prabaszczius, kun. Juozapas Serwetka pasirupino ant liosų iszleisti grajijamą maszinukę (Aristophon'ą). Liosų iszleido už $50 ant bažnyczios naudos, losai kasztuoja po 25c. Traukimas bus 28 d. Spalių szių metų.

Isz wisur.

‖ Wengrijoj, beweik su wisu iszdegė miestelis Mihalyhaza. Sudegė czia 200 namų, isz wiso miestelio iszliko tikt 5.

‖ Ant upės Indo, Rytinėse Indijose, pietinėj Azijoj, prieszais Mittun Kale, Pundžab apskrityj, susidaužė ir paskendo didelis garlaiwys, o su juom prigėrė ir 100 žmonių.

‖ Austrijokiszkas laiwas "Clementine", iszplaukęs isz Wilijos į Rjeką, ant Adrijatiszkų jurių susidaužė. Ant laiwo, apart jo jurinįkų ir tarnų, buwo ir keli pasažieriai. Jų ne rado, todėl, turbut, wisi prigėrė.

‖ Mieste Hancow, ant upės Yangtsekiang, Chinuose, siautė baisus gaisras, kurisai wisą ant dwiejų mylių ploto miesto dalį isznaikino; ugnyje pražuwo ir 1000 žmonių. Isz wiso sudegė czia 10000 namų. Blėdį skaito ant 58 milijonų taelių.

‖ Pietinėj Iszpanijoj, Andaliuzijoj, siautė baisios audros su debesų praplyszimais, nuo ko užgimė dideli twanai. Geležinkelio linija terp Ronde ir Babadilla trijose wietose twanų iszardyta. Prie to ir 80 žmonių prigėrė. Kornų laukai, alywų sziųmetiniai waisiai Andaliuzijoj audros ir twanų isznaikyti.

‖ Ant Kazaniaus geležinkelio linijos, netoli stacijos Nazarewo, 14 wagonų nusikabino nuo taworinio trukio ir besirisdami pakalne, užbėgo ant prieszais atbėganczio kito taworinio trukio. Susimuszimas buwo teip smarkus, kad 26 wagonai į szmotelius susidaužė. Prie to du trukio tarnai tapo užmuszti ir du mirtinai apkulti.

‖ Karaliszkoj bažnyczioj Saksonijos sostapilėj, mieste Drezdene, pereitos nėdelios dieną, laike sumos, ant kurios buwo ir patsai karalius, koksai beprotis prisiartino prie altoriaus, nutraukė uždangą ir suriko: "nėra nė jokio Christaus"! Beprotis tapo policijos suaresztuotas ir atiduotas į beproczių namus ant isztirimo jo proto.

‖ Kolno paw., Lomžos gub., wiename kaime, jaunas 20 metų waikinas apsiwedė su 50 metų nerege merga. Paklaustas, kodėl jis, budamas jaunu, paėmė seną mergą, jaunawedys atsakė, kad jis sawo žemės neturi, amato nė jokio ne moka, bernauti arba teip eiti ant uždarbių nenori, o dabar neregė pati galės eiti po swietą elgetauda dama, suriuks dėl wyro ir dėl sawęs maistą ir apart to, jis tikisi dar, kad nuo neregės paczios ne ims jį ir į kariumenę.

‖ Berlyne susekė maskoliszko rando iszsiųstą czia sznipuką prowokatorių. Atkako jis czia kaipo studentas techniszko instituto Werman. Laikėsi wisada pulko maskoliszkų studentų, ant susirinkimų kalbėdawo radikaliszkas kalbas, ragindawo prie demonstracijų, net prie žmogžudyszczių. Netyczia tikt pasirodė, kad tos wisos jo kalbos paleistos tyczia ant suerzinimo studentų ir kad Werman isztikro yra maskoliszko rando atsiųstas į Berlyną sznipukas.

‖ Mieste Ekaterinoslawiuje, wienuose namuose atsitiko szitokia baisi nelaimė. Motina rengėsi raugyti agurkus, todėl, iszmazgojusi statinę, norėjo dar ją su werdancziu wandeniu iszplykinti; nuėjo į wirtuwę, kur wirė wanduo, idant su juom iszplykinti agurkams parengtą statinę. Iszėjus wienok jai į wirtuwę, į statinę sulipo trys jos waikai ir joje pasikawoje. Po walandai sugrįžo motina su werdancziu wandeniu ir nežinodama, kad statinėj yra waikai, wisą wandenį ant waikų ir iszpylė. Nuplikytų riksmas persergėjo motiną, bet buwo jau per welu: subėgę kaimynai isz statinės isztraukė jau wisai suwirusius waikų kunelius.

‖ Katalikiszkas kunigas Long, mieste Konawha, Australijoj, apreiszkė bažnyczioj, kad kas nori laimėt daug aukso, tegul ant rytojaus susirenka, o jissi nuo balkono Donellano namų pasakys, kur tie jo surasti aukso plotai yra. Ant paskirtos dienos susirinko priesz balkoną 6000 norinczių pralobti, kiti dar skubinosi keliais, raiti, pėkszti, ant bicyklių, karietoms ir wežimais. Iszėjo kunigas ant balkono, laikė ilgą prakalbą ir ant galo pasakė, kad tasai auksas yra ne Kanawhoj, bet kitur, ten yra szmotai po 90—100 swarų, wietą ta ėsanti isz szitos pusės ažero, prie kelio į kaimą Kurnalpa. Iszgirdę tokį užtenkantį paaiszkinimą, wisi susirinkę. kurių buwo jau į 10,000, galwatrukczisis, lenkcziui, leidosi į nurodytą wietą. Bet ar rado ten tuos didelius aukso szmotus, nežinia.

NAUJI ISZRADIMAI.

‖ Trys italiszki mokslinczíai: Nasini, Anderlini ir Salvadori, tirinėdami gazus besiweržianczius isz wulkano Wezuwijaus, rado juose czielą eilę naujų chemiszkų elementų; wienas isz jų duoda tokį jau spektrą kaip ir teip wadinama musų saulės karuna. Tokių elementų nė jokiuose musų žemės pawirsziaus krasztuose iki sziol neužtėmyjo niekur. Gal but, kad musų žemės widuriuose yra ir daugiaus mokslinczíams nežinomų sudėtinių.

‖ Windobonoj susitwėrė komsu 500000 guldenų kapitalo ant paleidimo isz Wiedniaus į Ameriką neseniai iszrasto orlaiwio grafo Zeppelin. Iszradėjas tiki wisą kelionę per Atlantiką atlikti ant to orlaiwio tikt į 4 dienas. Tasai orlaiwys susideda isz ilgo cilinderio, prie kurio pritaisyta cziela eilė balonėlių; jeigu wienas isz jų ir partruktų, tai wisgi pasilikę gal orlaiwį ant oro palaikyti. Su pagelba lopetų ir irklų, kuriuos warys elektrika, orlaiwį galima kerawyti. Pagal iszskaitymą Zeppelino, tasai orlaiwys gali iszbuti ant oro 8 dienas, nereikalaudamas nusileisti. Pažiurėsime, ar iszradėjo wiltys iszsipildys.

‖ Mieste Neapoliuj, pietinėj Italijoj, gywena D-ras Manini, kurisai jau nuo 40 metų wartoja sawo iszrastą apsaugojimo nuo pagedimų numirėlių kunų budą ir tą jam pasisekė teip pagerinti, kad rodosi daugiaus nieko nė geisti negalima. Numirėlių kunai apsaugoti nuo pagedimo pagal D-ro Manini budą, iszgulėję kapuose po kelis metus, iszrodo lyg kad ką tikt butų palaidoti. Rods ir kitur wartoja wisokius apsaugojimo numirėlių kunų budus, bet kiti negal lygintiesi su budu D-ro Manini, kadangi kiti budai apsaugoja kuną wos ant kelių dienų, D-ro Maninio gi budas saugoja ant daugelio metų. Manini ant apsaugojimo kuno nuo pagedimo ne darinėje numirėlių, kaip tai daro kitur, nerei kalauja įcirkszti į gyslas nė jokių skystimų, bet atlieka tą maudydamas kunus sawo iszrastuose skystimuose. Pirmiausiai dziowi na jis kuną, kadangi iszdžiuwusi oda saugoja ir mėsas nuo pagedimo; iszdžiowintus kunus įmerkia į wanę, kurioje yra Manini pritaisytas skystimas ir joje kunas atgauna naturaliszką parwą, kurią per dziowinimą buwo nužudęs Toliaus, sau žinomu budu, Manini pawerczia wisą kuną į akmenį, kurisai iszrodo lyg kad butų iszmurmulo, bet tame powidale nepasilieka, per treczią maudymą kunas atgauna wėl sawo naturaliszką minksztumą ir parwas ir tokiame pawidale palaidotas, iszbuwa nepagedęs per ilgas metų eiles.

Reikia dar pridurti, kad porą metų atgal, italijonas Mariani buwo iszradęs budą, kaip pawersti numirėlių kunus į metalių. Wisas kunas įgaudawo metaliaus įpatybes ir, kaipo metalius, galėjo nors namieje užsilaikyti per ilgus metus kaip ir kitoki metaliniai stowylai. Iszradėjas wienok, ne pabaigęs darbo, pasimirė, paslapties sawo iszradimo niekam nepawedė ir todėl tas budas, kokio jis prisilaikė, dabar niekam nežinomas. Medijolano muzejuje yra dabar tikt wiena numirėlio galwa pagal tą budą į metalių pawersta.

Ar žuwys turi atmintį?

Kad žwėrys, paukszcziai, taigi augsztesnių laipsnių sutwėrimai, turi atmintį, kad jie atmena tulus atsitikimus, apie tai nuo seniai wisi žino: kiaulės, wisztos, antys ir t. t. paskirtame laike susirenka ten, kur maistą joms dalina, taigi tą mat atmena. Ar tokią jau atmintį turi žuwys, tas iki sziol ne buwo isztirtas. Pradžioj pereitų metų profesorius Edinger patalpino laikraszcziuose atsiliepimą su praszymu žuwių augintojų tėmyti tą ir apie patėmyjimus jam praneszti. Ant sawo praszymo profesorius gawo diktai atsakymų, kurie paremia nuomonę, kad žuwims nestokuoja atminties ir supratimo.

Wienas tėmytojas raszo, kad budamas dar studentu Paryžiaus politechniszkos mokslainės, drauge su dwiem sandraugais, wisi apsirėdę mokslainės uniformuose, waikszcziojo Luksemburgo sode ant prudo kranto, kuriame augina karpes; užtėmyjo ant syk, kad žuwys pradėjo rinktiesi prie jų; kadangi jie isz wietos, kur stowėjo, pasitraukė toliaus prudo krantu, pulkas karpių sekė paskui. Prie prudo prisiartino ir daugiaus sode waikszcziojancziu, bet žuwys paskui tuos nesakiojo. Isz syk negalima buwo suprasti, kodėl žuwys sakioja paskui studentus, ant kitų wisai ne tėmyja, tikt atėjus sargui dalyti žuwims maistą, tas iszsiaiszkino: mat sodo sargo uniformos buwo panaszus į uniformą studentų, todėl, isz apsirėdymo, žuwys studentus palaikė už sawo penėtoją. Taigi mat karpės turi atmintį ir mislyja.

Kitas žuwių augintojas atraszė, kad jisai per kelis metus ėsanczioms prude žuwims dalydawo maistą, kadangi jame ant mažo ploto buwo daug žuwių, todėl jos wandenyj užtektinai maisto rasti negalėjo. Dalydamas maistą augintojas paprastai skalaudawo wandens pawirszių ir žuwys teip prie to priprato, kad iszgirdusios skalawymą, susirenka į tą wietą ir laukia maisto padalinimo. Paprastai karpės auginamos pruduose, jeigu jas maitina, wisada paskirtoj walandoj susirenka toj wietoj, kur joms maistą dalina; taigi mat jos turi gerą atmintį; iszplaukia jos ant wandes pawirsziaus kaip tikt iszgirsta žingsnius sawo penėtojaus. Wietos, kur joms maistą dalina ne užmirszta ir per žiemos miegą, kadangi pakilusios isz žiemos miego pawasaryj, ant pirmo ženklo susirenka toj paczioj wietoj, kur pereitą metą gaudawo sawo maistą.

Kaip laukiniai paukszcziai žmonių ne apgywentuose krasztuose nesibaugina žmogaus, duodasi glostyti, tas pats yra ir su žuwims. Mokslinczius Anderson raszo, kad Rytinėse Indijose, upėj Irawadi yra žuwių weislė, kurią gywentojai už szwentą laiko ir maitina; todėl žuwytės tos weislės teip prie žmogaus pripratos, kad ima maistą tiesiog isz žmonių rankų, duodasi glostyti, tuom tarpu toj paczioj upėj gywenanczios žuwys, žwejų gaudomos, žmogaus neprisileidžia, jo bijosi.

Teiposgi persitikrino, kad antai lasziszos, plaukianczios kas metą isz-jurių į upes, ir isz jų sugrįžusios wėl į jures, kitą metą mėtyti ikrus tankiai sugrįžta į tas paczias wietas, kur buwo pereitą metą. Taigi mat jos moka įsitėmyti wietas, kuriose jau atsilankė ir jų ne užmirszta.

Wisi czia paminėti atsitikimai, o panaszių ir net dar swarbesnių mokslinczíai surinko daugiaus, aiszkiai parodo, kad protiszkai žuwys ne stowi teip žemai, kaip iki sziol tikėjo, ne truksta joms ir atminties.

Stambus ir smulkus lytaus laszai.

Pagal stambumą arba smulkumą lytaus laszų galima spręsti apie augsztį debesų, isz kurių lyja. Smulkus lytaus laszai puola isz debesų ne augsztai nuo žemės slenkanczių. Ten, kur pradeda isz wandens garų darytiesi lytaus laszai, jie buwa smulkus ir puldami ant žemės jungiasi ant kelio su kitais smulkiais laszais ir juo kelias puolimo bus ilgesnis, juo daugiaus susijungs puolanczių wandens laszelių ir nupuolę ant žemės laszai bus stambesni. Karsztoje wasaros dienoje, jeigu užkyla lytus, tai paprastai laszai buwa stambus. Tąsyk, kaip žinote, ir wandens garai iszkyla augszcziaus, augszcziaus jie susilaszina, todėl puolanti paweiksle lytaus laszai turi didesnį kelią iki žemės ir besijungdami į kruwą, ant žemės nupuola paweiksle stambių laszų; žiemą gi buwa wisai prieszingai, todėl ir lytaus laszai buwa daug smulkesni. Ką kalbėjome apie lytų, tą patį galima pasakyti ir apie puolanczius ant žemės ledus, kurie niekuom daugiaus nėra, kaip suszalusiais lytaus laszais: nuo žemai slenkanczių debesų gal pulti tikt smulkios kruopos, nuo augsztai gi ėsanczių debesų stambus ledai ir juo debesys, isz kurių puola ledai, bus augszcziaus, juo puolanti ledai bus stambesni.

— Linkėk man laimės, asz susižiedawau.

— Ar daug turi pinigų tawo sužiedotinė?

— Pinigų ne turi, bet iszmintinga.

— Ar užteks iszminties ant abiejų?

— Oj, oj, net per wirsz.

— Na tai gerai, tau ir reikalinga tokia moteris, kuri ir už tawę iszmintį turėtų.

Lietuvių Prateviai

MAŽOJOJE AZIJOJE,

nuo senoves iki jie pateko pó valdžia Persu.

Parasze Lietuvos Mylėtojas.

bekai, Turkomanai, Mandžurai, Kirgizai, Nogajai ir kiti; teipgi įvairios gentės, kurios bastosi po placzius tyrus Sziaurinės Azijos ir Rytinės Europos; kalnėnai Indijos, ir daugelis tautų Rytinio Archipelago. "Tulose glamonimose vietose—didėjėje Mezopotamijos platumoje, ir lankose Niliaus, kur anksti susiformavojo žmogiszkos draugijos ir civilizacija pasikėlė prigimtu budu, pirmapradinis arba Turaniszkas budas kalbos apreiszkė galybę iszsiplėtojimo, pirma pastodamas Hamitiszku, o potam, po ganėtino protarpio, ir per naujas pastangas, pagamindamas Semitizmą. Nėra galima pasakyti, katruo laiku prasidėjo forma kalbos, žinomos kaipo Hamitiszka. Gal but ji prasidėjo pirmiaus pramanymo literų (raidžių), ir turime priežastį prasidėjimą atmainos priskaityti Aigyptui. Nuo Aigyptėnų, vaikų Mizraimo, ji suprantamai pasklido terp kitų Hamitiszkų genczių—tuomet gal gyventojų anos szalies—ir per juos tapo nuneszta vienu ruosztu į Aithiopiją, Pietinę Arabiją, Babyloniją, Susianą, ir artimą pajurį, o kitu—į Philistinų žemę, Sidoną, Tyrą, ir į szalį Hittitų. Žingsniai szito iszsiplėtojimo nėra atsekami; bet Babylonijos antraszuose, sako, yra darodymai kaip laipsniszkai iszsipletojo Semitizmas isz Hamitiszko kalbos typo, kas meta tulą szviesą ant pirmyksztės pereigos. Toji atmaina, kuri regis buvo pasiekusi tulą laipsnį pilnumo aplink pradžią 20 szimtmeczio priesz gimimą Kristaus, įvyko sykiu, arba tai buvo veikiai po jos, su eile iszeivyszczių (migracijų), kurios naujai suformavotąji kalbos typą nuneszė pas augsztutinį Tigrį, ir tarpinį Euphratą, į Syriją, Palestiną, Arabiją, ir pakraszczius Aigypto. Aszur turbut "iszkako" tuom laiku isz Babylono į Assyriją (Genesis, X. 11), kuomet Aramajai traukė augsztyn Euphrato upės; Phoinikai (galbut dar toje gadynėje nesusisemitinę) nuo Persiszkos užlajos persikėlė pas Terpžeminę marę; Abraomas ir jo pasekėjai keliavo isz Ur per Haran'ą į pietus Palestinos; ir Joktaniszkiejie Arabai pasklido po didįjį pussalį. Isz szitų sodybų vėlesnės migracijos (persikėlimai) nugabeno Semitizmą vėlesnėje gadynėje isz vienos pusės į Kyprą, Kilikiją, Pisidiją, Lykiją, o isz kitos—į Karthageną, Siciliją, Iszpaniją, ir Vakarinę Afriką (Rawlinson).

Apie pirmyksztę gadynę pervirszyjimo Turanų—Skythismos—mažai teturime tikrai istoriszkų žinių. Antroji arba Mėdų dynastija, anot Beroso (Fragmenta, 11), ir Skythų vieszpatavimas, anot Justino (I. 1 ir II. 1–4), galbut, yra pažymėtiniausi dalykai istorijoje szitų laikų. Apart Skythiszkų antraszų Armėnijoje, Suzoje ir Elymaidoje, žinome, kad ant Achaimeniszkų monumentų, kur jie nebutu pastatyti, randasi po vieną straipsnį Skythų kalboje. Toki Skythų rasziniai randasi ne vien Mėdijoje, kaip ant kalno Elvand ir Behistun'e, bet teipgi paczioje Persijoje, kaip Pasargadose ir Nakhsz-i-Rustam'e. Tai duoda suprasti, jog, pirma užplaukimo Arių, Skythų ar Totorių gentės apgyveno szalis, kurias anie paskui paglemžė. Gyventojai isz didesnės dalies susigentino su užkariautojais; vienok kur ne kur jie užlaikė savo skirtumą bei tautystę. "Sakai Herodoto ir Saka antraszuose, skyriami į Saka Hamavarga[1]) ir Saka Tigrakhuda (Skythiszki szauliai isz kilpinių), yra tokiomis liekanomis; ir imant drauge su senovės Armėnais, Chaldėjais ir Pietiniais Arabais, jie paženklina pirmapradinę tąsą Turanų, užėmusių szitas szalis, lyginai kaip uolos tos paczios formacijos, kylanczios atskirai ir sau vienos nuo pavirsziaus didžiamario, pateikia apie bustynę senovėje trakto, sujungianczio jas, kurį bangos pervirszyjo ir nuplovė szalyn" (Rawlinson).

Laikuose Herodoto regis pilnai Turaniszkomis buvo gentės—Sakai, Parthai, Azijos Aithiopai, Kolchijai, Sapeirai, Tiberanai, ir Moschai; isz didelės gi dalies Turanais buvo—Armėnai, Kappadokai, Susianiszkiai ir Chaldėjai Babylonijos.

Iszsiplėtojimas *Semitizmo*, kaip jau tapo užtėmyta, priklauso prie ankstybos dalies 20to szimtmeczio pirm gimimo Kristaus, daug vėliaus po to, kaip Hamitų karalystės tapo įsteigtos pakraszcziuose Niliaus ir Euphrato. Prasidėjęs Babylonijoje terp vaikų Ham'o, bet įpatingai pasavintas tų, kurie tuomlaik buvo prisimaiszę prie Hamitų Žemutinėje Mesopotamijoje—Aszur buvo gyvenęs Babylone pirma negu jis iszkako į Assyriją[2]), Elam buvo įsikuręs Susianoje, o ainiai Arphaxad'o gyveno mieste "Ur Chaldėjų"[3])—Semitizmas platinosi ant kontinento sziaurės ir vakarų linkon, augsztynlink dviejų didelių upių, ir skersai augsztutinę Arabiją, po valei siekdamas vienoje linkmėje iki pussalio Sinai, kitoje—iki pakraszczių Terpžeminės marės ir kalnynų Tauro. Sztai gentės, kurios laikuose Hėrodoto skaitėsi prie szitos szeimynos: Assyrai, Syrai arba Aramėjai, Phoinikai su jų naujokynais. Kanaanitai, Hebrėjai arba Žydai, Kypriszkiai, Kilikai, Solimai ir sziauriniai Arabai. Czion galima butų dar pridėti Babylonėnus, nes laikuose vėlesnės imperijos jie pilningai prisisavino Semitų pobudį ir kalbą.

Žinovai skirsto kalbas Semitų į tris dalis, nes pietinę arba Ekkhili arabiszką priskaito prie Turanų kalbos:

a) Rytinė kruva kalbų gyvavo terp gyventojų lankose Mesopotamijos, traukdamasi sziaurėn iki Armėnijai, o vakaruosna iki *Libano* kalnynų, taigi terp Assyrų, vėlesniųjų Babylonėnų, ir Aramėjų arba Syrų, kurių kalba regis tebgyvuoja terp sziądykszczių Chaldėjų.

b) Vakarinė kalbų kruva veszėjo terp genczių pakraszcziuose Terpžeminės marės nuo rubežių Aigypto iki Pamphylijos, ir isz czion iki Karijos. Czion teipgi telpa naujokynai, iszsiųsti isz szito distrikto, o tų juk buvo daug. Czion priklauso gentės szitos: Kanaanitai, Žydai ir Izraėlitai, Phoinikai, Kilikai, prie kurių galima priskaityti Pisidus ir Solymus, Kypriszkiai ir Poinai (Poeni) Afrikos. Liekanomis szitų genczių gali rokuotiesi sziądienykszcziai Hebrėjai, ir nors isz dalies Maltiecziai ir Berberai sziaurinėj Afrikoje.

c) Tarpinė kalbų kruva užima pustynę terp lankos Euphrato ir Jordano, ir teipgi sziaurinę bei vakarinę dalis didžiojo pussalio. Czion prideria Joktaniszkiai ir Izmaėlitiszki Arabai, kurių pastariems priskaito antraszus Sinaitiszkius.

"Kas įpatingai tėmytina yra Semitų szeimynoje, tai josios koncentracija, ir mažas apymis distrikto, kurį ji apgyvena, sulyginant su ardme užimta per kitidvi (Turanus bei Indo-Europėnus). Atitraukus iszbarstytas kolionijas Phoinikų, tiktai taszkelius ant žemės pavirsziaus, ir ploną ruožą territorijos įsikiszantį į Mažąją Aziją nuo Augsztutinės Syrijos, gentės Semitų laikuose Hėrodoto telpa į parallėlogramą, 1600 mylių ilgą nuo parralėlės Aleppo iki pietų Arabijos, ir vidutiniszkai apie 800 mylių platų. Ant szito trakto, mažesnio negu $\frac{1}{13}$ dalis Azijos kontinento, visa Semitų szeimyna tuomet ir, su mažomis iszskyromis, iktuolaik talpinasi. Vieną sykį svieto istorijoje, ir tiktai vieną sykį, didelis ethniszkas sujudimas iszėjo isz szitos veislės ir žemės. Dilginant religiszkam fanatizmui, Arabai 7tame szimtmetyje musų ėros sprudo isz nuoszalumų pustynės, ir bėgyje szimto metų paplito kaipo vieszpataujanti tauta nuo rubežių Indijos iki Iszpanijos. Bet toji pastanga buvo vaisiumi smarkaus sujuszimo, kurs galėjo buti tiktai tuomlaikiniu, ir iszsiplėtojimas perėjo spėkas tautos dėl palaikymo. Arabų įtekmė grimzdo beveik teip pat umai, kaip ji buvo iszkilusi, pasiduodama isz vienos pusės Europėnų, isz kitos—Totorių užpuolimams, ir, iszskyrus Aigyptą bei sziaurinę Afriką, neiszsilaikydama ant ilgo szalyse, teip umai užplauktose. Apart szitos vienintėlės progos, Semitų veislė nedavė darodų, jog gabi butu pasiplatinti ar per užkariavimą ar per iszeivystę. Senovės sviete, rods pirklybos užmaczios pakurstė vieną Semitų gentę užsimanyti didelio paplatinimo josios įtekmės ant pakraszczių nežinomų jurių; bet naujokynai, iszsiųsti per szituos žmones, ne įgyjo patenkanczio trivalnumo žemėse, kur jie buvo įkurti, ir po ilgesnio ar trumpesnio pabuvimo jie nukeipė beveik nepalikdami pėdsako. Semitizmas turi tulą gaivumą—tamprumą gyvatos—, kaip labai tėmytinai parodo Žydai, bet ir apart to matome tai isz kitokių paveizdų, kaip isz patenkanczios butybės Chaldėjų Mesopotamijoje, bei Berberių sziauriniame Afrikos pakrasztyje. Vienok jis neturi jokios galybės gaivaus augimo ir pasididinimo, kaip kad buvo pažadėta Japhetui [1]), kokią galybę turi pažymiai net Turanų szeimyna. Jis drutas yra atmuszti szalyn, silpnas užpulti, galingas iszsilaikyti butybėje, nežiurint į mažumą savo skaitliaus, bet retai parodantis, ir nėkuomet ant ilgoko laiko negabus palaikyti užpuldinėjimą ant kitų veislių. Su szita phyziszka ir materijaliszka silpnybe riszaszi stebuklingas gabumas įgriebti dvasiszkas sąlygas musiszkės veislės, metant į sujudusią žmogiszką mislį naujas ir navatnas idėjas, įpatingai idėjas atitrauktas (abstraktiszkas). Semitų gentės, daugiaus negu kokios nors kitos, padarė įskvarbą istorijoje svieto ant protiszko progresso, ir svarbiausics protų revoliucijos, kokios įvykusios yra, didumoje randa jose savo szaltinį" (Rawlinson). Vakarams yra žinomos dvi didelės revoliucijos—virtimas į krikszczionybę ir Reformacija, Rytai gi patyrę yra tiktai vieną—virtimą į Mahometonizmą. Visos szitos atmainos iszėjusios yra isz Semitų veislės, kaip net Reformacijos szaltiniu galima skaityti aną dvasią tyrinėjimų, kurią sužadino Arabai Ispanijoje, iszrasdami algebrą, nukreipdami atydą mokintųjų ant phyziszkų mokslų, ir padarydami Aristotėlio veikalus suprastinais per iszguldymus ir paaiszkinimus.

Indo-Europenu veislė Vakarinėje Azijoje, kaipo svarbus elementas populiacijos, pirmąsyk pasirodo pažymiai vėliaus po iszkylimo Semitų. Pradžia kalbos Indo-Europėnų tuno tamsoje. Ar ji buvo isz paczių pradžių forma kalbos atskiria nuo Turaniszkosios, ar vėl, kaip Semitizmas, ji buvo iszsiplėtojimu, mes neturime kalbiszkų liekanų dėl nusprendimo. Regis logiszkai yra sąprotauti, kad vienokis įstatymas pagaminęs yra kaip Semitų teip Indo-Europėnų typą, ir kaip ans darodomai iszsiplėtojęs yra isz pirmapradinio modelio kalbos, tai reikia teip pat tarti ir apie pastarąjį. Tokią nuomonė sutinka ir su Biblija, nes ten skaitome apie gadynę, kada "visa žemė turėjo vieną kalbą"[2]). Kokiu laiku Indo-Europėiszkas typas kalbos iszsiplėtojo, negalima yra pasakyti, ir be abejonės reikia priskirti ankstyvą gadynę dėl pirmapradinio iszsibarstymo įvairių szakų szitos szeimynos; vienok istorijoje Vakarinės Azijos Indo-Europėnai neatsižėnklina iki 8to

1) Hamyrgion Hėrodoto (VII. 64) ir Hellaniko (Fr. 17).

2) Genesis X. II. 3) Genesis XI. 28.

1) Genesis IX. 27.

2) Gensis XI. 1.

(Toliaus bus.)

Wietines Žinios.

Musų bažnytinės draugystės, norėdamos pakelti nupuolusį žmonių pasitikėjimą prabaszcziui, užmanė suszaukti mitingą ant apkalbėjimo musų parapijos kasos stowio. Nusiuntė jos iszrinktus delegatus pas prabaszczių praszyti salės dėl mitingo. Kunigas wienok salės nedawė, delegatams draugyszczių pasakė, kad peržiurėjimo parapijos knigų niekam nedaleis, kadangi tas ėsąs wyskupo uždrausta. Bažnyczia ėsanti monarchija, į kurią nieks isz nedwasiszkųjų neturys tiesos kisztiesi. Gal but tai ir teisybė, bet mes norėtume žinoti, kasgi toj monarchijoj yra monarcha, argi Chicagos parapijoj kunigas Krawczunas sawę laikytų už monarchą ir tai monarchą neaprubežiuotą, turintį tiesą nežinia kur mėtyti parapijonų ant Diewo garbės sudėtus pinigus? Net tokioj monarchijoj kaip Maskolija, iždo ministeris turi kas metą wisuomenei pagarsinti žiniss ir tai teisingas apie wisus to meto įplaukimus ir iszdawimus, ir skolas, o czia iždas turi daug prižiurėtojų ir dabotojų; musų gi prabaszczius nėjokių dabotojų neprisileidžia. Argi jis butų dar daug despotiszkesnis ir neteisingesnis už Maskolijos carą? Despotizmas wienok jau iszgyweno sawo dienas, todėl ir norintis jį apginti ne tikt neapgįs, bet pats apsijuokįs ir nužudys wisai žmonių užsitikėjimą. Kuslink cenzuros, musų prabaszczius teiposgi seka caro pėdoms, kadangi nuo bažnytinės draugystės Simano Daukanto, pirm jos szwentės apwaikszcziojimo, pareikalawo, kad pirma jam suteiktų suraszą kalbėtojų ir apie ką kas kalbės, pasisawino sau tiesą nedaleisti kalbėti tiems isz kalbėtojų, kurie jam nepatiks. Maskolijoj draugyszczių susirinkimuose kalbos sanarių ne buwa cenzuruojamos ir suraszų kalbėtojų nereikia policijai pristatyti. Mat musų prabaszczius pereina maskoliszką carą! Ir tai teip mat yra liuosybės žemėj, pagirtoj Amerikoj, o ne kokioj Turkijoj arba Maskolijoj. Maskolijoj caras per sawo maskoliszkas mokslaines stengiasi lietuwius į maskolius pawersti, musų gi carukas, per lenkiszkas minyszkas werczia juos į lenkus.

— Lenkai, miesto krasztuose prie Noble ul. įgawo kaipo kwaitulį. Pirmiausiai pakėlė jie maisztus ant mitingo suszaukto neprigulmingo wyskupo. Ant mitingo atėjo daug prigulmingų ir tokį maisztą pakėlė, kad 80 policijantų wos įstengė sulaikyti nuo kraujo praliejimo. Mat lenkams wis rodosi, kad su lazda, arba su kumszczia galima kitus pertikrinti. Pereitos nedėlios dieną ant Noble ul. lenkai iszdaužė dwi italijonų waisių pardawinyczias. Italijonai susistumdė už ką ten su wienu girtu lenku, tam į pagelbą atbėgo kiti ir pradėjo daužyti wiską pardawinyczioj. Ant suwaldymo reikėjo szauktiesi policijos.

— Sawinįkas Chicagos pjowinyczių, Armour, rengiasi iszplatinti sawo pjowinyczias Chicagoj, Kansas Cityje ir Omahoj ir apart to, kuom dabar užsiima, užsimti gabenimu szwiežios mėsos tiesiog į Europą, kaip antai: į Angliją, Prancuziją ir Wokietiją, kur mėsa dabar neiszpasakytai pabrango. Szwiežia mėsa isz pjowinyczių bus luoduojama į tam tikrus suszaldanczius wagonus, gabenama į New Yorką, isz kur laiwai gabės jau į Europą. Su garlaiwių kompanija padarytas jau kontraktas ant perwežimo suszaldytos mėsos. Kaip, spėja pjowinyczios reikalaus daugiaus darbinįkų dėl padidintų jos dalių.

— John Watzke, Bridgeporto gromatneszys iszwažiawo ant 15 dienų ant wakacijos. Tuom laiku jo wietą užims kitas gromatneszys.

Redakcijos atsakymas.

P. A. Jocius, Philadelphioj Pa. Tamistos pagarsinimo apie mokslainę patalpinti negalime, kol isz neutraliszkos pusės ne gausime teisingo ir werto užsitikėjimo iszaiszkinimo, kad patilpusi szitamė "Lietuvos" nr. korespondencija yra neteisinga.

Draugysczių Reikalai

Mitingas.

Lawrence, Mass. Naujai užsidėjusi lietuwiszka parapija laikys sawo treczią ir didžiausią massmitingą, 6 d. Lapkriczio, Boston Store salėje, mieste Lawrence, Mass., ant kurio bus apswarstyti swarbus reikalai kas link galutino įrengimo lietuwiszkos parapijos. Ant szio swarbaus susirinkimo užkwiecziame wisus lietuwius kaip miesto Lawrence, teip ir isz Lowell, Haverhill ir kitų aplinkinių miestelių kuo skaitlingiausiai susirinkti.

Komitetas.

Didelis Balius!

Lawrence, Mass. Draugystė Szw. Lauryno, ant naudos naujai užsidėjusios lietuwiszkos parapijos, laikys sawo balių 23 d. Lapkriczio, 1898 m. Forth Brothers salėje, mieste Lawrence, Mass. Įženga wyrams 25c., moterims dykai. Dėlto wisus lietuwius ir lietuwaites isz Lawrence, Haverhill, Lowell ir kitų miestelių szirdingai užkwiecziam atsilankyti.

Komitetas.

Toluca, Ill. 2 d. Spalių Liet. Polit. Independent Kliubas laikė sawo pusmetinį susirinkimą, ant kurio prisiraszė apie 40 naujų sanarių. Kliubo wirszinįkai: prez.—Kaz. Samuolaitis; sekr.—P. Waiczilaitis; kasier.—J. Rimkus; kasos prižiurėtojas—A. Petraitis.

Kaz. Samuolaitis, prez.
Box 126 Toluca, Ill.

Didelis Balius.

Utica, N. Y. Dr-tė Szw. Kazimiero turės sawo balių panedėlyj, 24 d. Spalių, 8 wal. wakare, salėje Turner Hall. Įženga 25c. Wisus lietuwius ir lietuwaites isz Utica ir aplinkinių miestelių szirdingai užkwiecziame atsilankyti.

Komitetas.

ISZ CHICAGOS.

Didelis mass-mitingas!

Subatoj, 15 d. Spalių, 8 wal. wakare, Salėje Liaudanskio, 3301 Laurel st., Liet. Republ. Kliubas 6tos wardos turės sawo didelį mass-mitingą, ant kurio kalbės angliszkai ir lietuwiszkai Belknap, Karch, Bradchulis ir kiti. Wisus lietuwius užpraszo pributi.

L. R. Kliubas 6tos wardos.

Subatoj, 15 Spalių, 8 walandą wakare, salėje Jackauskio, 721 W. 18th st. Liet. Repbl. Witauto Jagelos Kliubas 9tos wardos laikys sawo mitigą, ant kurio wisus lietuwius užkwieczia atsilankyti.

Komitetas.

Subatoj, 15 Spalių, 8 walandą wakare, salėje P. Karecko, 1113 Oakley ave. Lietuw. Republ. Kliubas 10tos wardos laikys sawo mitingą, ant kurio wisus lietuwius užkwieczia pributi.

Komitetas.

Nedėlioj, 16 Spalių, 12 walandą widurdienio, salėje Liaudanskio, 3301 S. Morgan st., Lietuwiszkas Republ. Susiwienyjimas laikys sawo mitingą, ant kurio delegatai isz wisų lietuwiszkų kliubų yra užkwiecziami pributi.

J. Jauksztas, sekr.

Registracija ir Elekcijos.

Szįmet bus dwi dienos registracijos: utarnįke 18 d. ir 25 d. Spalių, utarnįke. Elekcijos (diena balsawimo) bus utarnįke, 8 d. Lapkriczio. Kiekwienas, norintis balsuoti dienoje Elekcijų, turi registruotis augszcziaus minėtose dienose. Kas nesiregistruos, szįmet balsuot negalės.

"Lietuvos" Agentai.

Kaip pernai teip ir szįmet "Lietuvos" keliaujancziais agentais yra W. Kudarauskas ir M. J. Damijonaitis. Tie du mus agentai yra wisiems lietuwiams pažįstami, kaipo geri ir teisingi wyrai. Taigi, kur jie atsilankys, teksitės pas juos užsiraszyti "Lietuvą" ir pinigus jiems užmokėti, o wisi gausite laikrasztį teisingai. Pas kuriuos agentai neatsilankys, tai ilgai su užmokeszczių nelaukite, prisiųskite prenumeratą patys į "Lietuvos" redakciją.

"Lietuvos" Iszdawystė.

Klaidos atitaisymas.

Straipsnyje "Susiwienymo reikaluose", patilpusiame neseniai "Lietuvoj", įsiskwerbė klaida: wieton "United Catholic Societies", buwo paduota "United States Catholic Societies".

APGARSINIMAS.

Kas norite, kad iszsiųsti į krajų pinigai gerai ir greitai suwaikszczioty, siųskite juos per "Lietuvos" redakciją, o greicziausiai suwaikszczios. Už greitumą ir teisingumą kasdien apturime szimtus padėkawonių nuo lietuwių isz wisų Amerikos krasztų, teiposgi ir už gerumą szifkorczių pas mus iszpirktų, nes mes laikome geriausias linijas, ant kurių į 8 dienas perwažiuoja per marias; o prekės mus pigesnės kaip kitų. Kas norite laimingai perwažiuoti per marias, pirkite szifkortes "Lietuvos" redakcijoj. Prisiųsdami pinigus ant szifkorczių ar ant iszsiuntimo į krajų, wisada uždėkite szitokį adresą:

A. Olszewskis,
Sub Station No, 60, Chicago, Ill.

Geriausios maldaknigės.

Sziose dienose gawome isz Prusų didelį transportą naujausių ir gražiausių maldaknigų po wardu MAŽAS AUKSO ALTORIUS. Tokių gražių knigelių lietuwiszkoje kalboje dar niekada ne buwo ant swieto. Knigelė turi 303 puslapius, gražios baltos slidžios popieros, randasi joje wisos reikalingos maldos, ražancziai, stacijos ir tt. miszių maldos wisos su abrozėliais, o miszparai ir daugelis giesmių yra dwiejose kalbose: lietuwiszkai ir lotyniszkai. Prekė tos knigelės: apdaruose balto celluloido su iszkilusia kwietkele $1.50; Balto Celluloido o kwietkos ir kryželiai iszsodyti perlu ir nikeliu $2.00. Szitų paczių knigelių apstelawome ir daugiaus, pigesniuose apdaruose. Kas nori žinoti apie kitas knigas, tegul perskaito knigų katalioga. Prisiųsdami pinigus uždėkite szitokį adresą.

A. Olszewskis,
Sub Station No 60. Chicago, Ill.

Laiszkai ant paczto

55 Balcrus Josefal	132 Koperno Josef
57 Batlytis Franc	133 Kotarski K.
59 Benda Josef	135 Kowacsies Josef
70 Cirves H.	141 Kurlowski Jacenty
76 Czynikiewicz M.	143 Lakubowski Ant.
79 Dareselwicz Alex.	169 Polanski Pawel
102 Gobelet John	172 Pukrynski Franz
119 Ilon Joszay	179 Sansovies Ozvegs
122 Jezentą Jot	212 Zazavza Anna

Laiszkai "Lietuvos" redakcijoj.

W. Adamowicz Gr. - 1	
Kazim. Bauža - - 1	Jokubas Kazlauskas - 1
Juoz. Bertaszewicz - 1	K. Kuzma - - - - 1
Powil Bratenis - - 1	Jonas Kriszcziunas - 1
Kasper Beniulis - - 1	Antanas Puleikis - 1
Adomas Bumbulatis - 2	Aleks Placas - - - 1
Rozalia Balnike - 2	Jonas Plungis - - - 1
Antanas Bieže - - 1	Jonas Poceviczius - 1
Kasper Chapski - - 2	Wincas Pilkaitis - 1
Frank Elzberg - - 3	Antanas Pogareckis - 2
Antanas Grygaitis - 1	Antanas Raudonis - 1
Petras Jaszkunas - 1	Teofile Stasewska - 1
Pulherija Juciowa - 1	Wincas Semenowicz - 1
Agota Kuczinskaite - 1	J. Ciparlene - - - 1
Ona Kigaite - - - 1	Aleks Wasniewski - 1
Antanas Kundrotas - 1	

Kas nori sziuos laiszkus gauti, tegul ateina pats į "Lietuvos" redakciją, arba tegul prisiunczia sawo adresą ir už 12c. markių, tai jam prisiusime.

Prekė pinigų.

Ruskas rublis po.....52½c.
Prusiszkos markės po.....24½c.

Prie kiekwieno pinigų siuntinio reikia pridėti 30c ant paczto kasztų.

Pigigai iszsiųsti per "Lietuvos" redakciją greicziausiai suwaikszczioja ir niekada negali pražuti, nes mes siuncziame per bagocziausias bankas ir kiekwieną siuntinį asekuruojame.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau sawo brolio, Jono Žydonio, isz Kauno gub., Panewežio paw., Jokubonių kaimo. Jau trys metai kaip gywena Amerikoje. Jis pats, ar kas kitas, teiksis duot žinią ant szio adreso:

Juozas Žydonis,
924 33rd St. Chicago, Illinois.

Pajieszkau sawo draugo, Antano Kazlausko, isz Kauno gub., Panewežio pw., Smilgių parap.; pirmiaus gyweno Chicagoj. Teiksis duot žinią ant szio adreso:

Jonas Kairunas, Cheltenham, Pa.

Pajieszkau sawo draugų: K. Starkausko, J. Starkausko ir O. Starkauskiutės; pirmiaus jie gyweno Mahanoy City, Pa. Jie patys, ar kas kitas, teiksis duot man žinią ant szio adreso:

Kazys Samuolaitis,
Box 226, Toluca, Ill.

Knigu Kataliogas.

Knygos Maldu.

Aukso Altorius arba Szaltinis dangiszku skarbu apdaryta drutoj skuroje, zalatytais krasztais, druoziai apkaustytas ir su kabe " " "	$1.50
Apdaryta szagrine " "	$2.00
Minksztame apdare " " "	$3.00
Apdaryta baltoj cellulojdoj	$3.50
Apdaryta baltuose kauluose	$4.00
" meilyname ir juodame aksome	$4.00
Balsas Balandeles arba mažas szaltinelis, smagiausia kningele del wyru ir moteriu nesztis in bažnyczia, naudingiausios maldos	75c
Balsas Balandeles didesnis su Officium Parwum	85c
Balsas Balandeles be Officium Parwum szagrino apdaruose	$1.00
Balsas Balandeles su Officium Parwum szagrino apdaruose	$1.25
Balsa Balandeles apdarytas krisztole	$1.50
" aksome	$2.00
Apdaryta baltoj celluojdoj	$2.50
Balsas Balandeles apdarytas baltuose kauluose	$3.00
Garbe Diewui ant augsztybes, skuroje, apkaustyta ir su kabe "	$1.50
Senas ir naujas Aukso Altorius, skuroje apkaustytas ir su kabe "	$1.60
Senas ir Naujas Aukso Altorius, wokiszkoms litaromis " " " "	$1.60
Maldu Wainikelis, graži mažyte Maldu Knigele, smagi del wyru nesztis in bažnyczia audekliniuose apdaruose	40c
Mažas Aukso altorius, mažyte knygele smagiausia del wyru nesztis in bažnyczia, drutame audekliniame apdare	40c
Meno szw. Marijos Panos	30c
Iszganingi dumojimai ape sopulius szw. Marijos Panos "	20c
Stebukłai Diewo szw. Sakramente "	40c
Tajemnyczios Gywojo Rażancziaus	15c
Kanticzkos	75c.
150 psalmu Dowido karaliaus ant paweikslo kanticzku " "	75c

Knigos swietiszkos intalpos.

Anima Vilis, naujausia ir gražiausia pasaka, kurią skaitytojas atsidžiaugt negales	75c
Abecela geriause mokintuwe del waiku	20c.
Amžiaus galas Ponsko Piloto, kuris buwo sudže Wieszpaties Jezaus	5c
ANDERSONO PASAKOS. Wienoje knygeleje 10 gražiu pasakaleziu	15c
Amerika Pirtyje Komedija del teatro	10c.
Anegdotai iszsitarimai ir patarles isz gywenimo senowes Grekonu bei Rymionu" "	5c
Apleka Diewo, pasaka	$1.00
Arielka yra nuodai paeinanti isz girtybes: Czia apraszo kas yra arielka, kaip ji kenkia žmogui, parodyta su keturiais abrozeliais žmogaus pilwo kokios isz girtybes ligos pastoja ir paduotos rodos kaip nuo to galima iszsigydyti.	30c

Knygos musu locnos spaustuwes.

Akywi Apsireiszkimai Swiete, ant kuriu žmones nuolatos žiuri, bet ju gerai nesupranta; su 7 abrozeliais. Naudinglause knygele ant swieto del dasižinojimo isz ko darosi žaibai, griausmai, lietus ir sniegas; kas yra debesiai ir ant ko jie laikosi.	30c
Aritmetika. Kniga del iszsimokinimo rokundu	25c
HYGIENA, arba mokslas apie užlaikymą sweikatos. Szita knygele priwalo rastis kiekwienuose namuose, nes kas ją su atyda perskaitys, pataikys apsisaugoti nuo tukstancziu wisokiu ligu, pataikys užlaikyti ozielyboje sawo sweikatą, pailginti sawo amžį ir mokės užauginti sweikals ir twirtais sawo waikelius. Preke	35c.
Istorija Suwienytu Walstiju Sziaurines Amerikos. Apraszo kaip Koliumbas atrado Amerika, koki czia tada žmones gyweno koki žmones pirmiausiai isz Europos pradejo wažiuoti in Amerika, kokios kares buwo, už ka karewo ir kokiuose metuose; kiek prezidentu buwo, koki ir kiek kuris gero padare del szios žemes O ant pat galo talpinasi Konstitucija Suwienytu Walstiju, kuri yra reikalingiausiu dalyku del perskaitymo kiekwienam žmogui szioje Amerikos žemeje gywenanczlam. Turi puslapiu 364. Preke	$1.00
Ta pati drucziai apdaryta	$1.25.
Kražiu Skerdyne. Apraszo ana baisu atsitikima, kada 1863 m. maskoliai užpuole ant bažnyczios miestelyje Kražiu, musze, szaude ir pjowe nekalius žmonis, iszgriowe altorius ir užpeczetijo bažnyczia. Aiszkiausiai apraszo ta wisa atsitikima.	15c.
Lementorius Lietuwiszkas su poterisia, katekizmais ir mistranturu.	10c
Mokinas apie Žemia ir Kitus swietus, ju buwy ir pabaiga. Apraszo kas yra žeme, isz ko ji susideda, ant ko ji laikosi ir kaip sukasi; kas yra saule, žwaigždes, menulis; kaip toli in saulia ir in kitas žwaigždias, kas yra planetos, kometos ir kitos retai matomos žwaigždes. Yra tai naudingiausia knyga ir reikalingiause del perskaitymo ir pasimokinimo kiekwienam žmogui ant szios pasaules gywenanczlam.	75c.
Ta pati drucziai apdaryta	$1.00
NAUJAUSIS LIETUWISZKAS SAPNINYKAS, surinktas isz daugel swetimtautiszku sapninyku ir suredytas pagal tikra Persiszkai Egiptiszka sapninyka.—su 310 aiszkiu abrozelu,—su apraszymu planetu ir paslapeziu kokias senowes žmones wartojo del inspejimo ateites.—Geriausei iszguldo wisokius sapnus, koki tik žmogui prisapnuot gali.	50c
Apdarytas	60c
Olitypa, apyaska isz laiko terpsawiszkos kares Indijonu Amerikos.	25c
Puiki istorija ape Kantrin Alana, kuri per 22 metus walkszcziodama po swieta, daugybla bedu ir wargu kantrei iszkentejo	20c
Rankwedis Gromatu raszymui. Yra labai naudinga knygele, kuri mokina, kaip reik raszytie gromatas in: pažystamus, prietelius, giminias, mylimaisias ir mylimuosius priesz apsiwedima, in ponus, kunigus, wyskupus ir kitas augsztai pastatytas ypatas. Paswelkinimai (pawinczewones) ant Naujo Metu, dienoje warduviu, užgimimo ir kituose swarbiuose atsitikimuose. Preke	50c.
ROBINSONAS KRUZIUS, moraliszka apyaska del jaunumenes. " "	25c

Lietuwiszkų Knigų

kuopigiausei iszpardawoju, surasza tujų užpraszant reik 5c. markutę į gromatą įdeti; pinigai pasabnas siuncziasi popierinei, registrawotoj gromatoj.

Adresas:

W. KALWAITIS,
Tilsit, (Ostpr.) Germany.

$100 NAGRADOS $100

užmokėsiu kiekwienam, kuris tapo iszgydytas isz ligų įgytų per jaunystės iszdykumą (ononizmą) Naminėmis Gydyklomis. Teip iszsigydyti ne galima, bet jeigu kenti ant nerwų turi apsilpnytas lytiszkas dalis kuno per ononizmą, ar poliuciją, kenti galwos skaudėjimą pilwo užkietėjimo, miegot negalėjimą ir kitas tam panaszes silpnybes, raszyk sziądien pas mane, o asz atsiųsiu tau apraszymą kaip asz iszsigydžiau trumpu laiku isz tokių pat ligų kelių metų kentėjimo. Apraszymą prisiųsiu užpeczėtytame koperte ir apie tawo gromatas nieks nedažinos. Įdėk už 2c. markę ir raszyk pas:

FRED WILSON,
(2—12) Box 386, Kenosha, Wis.

UKININKAS, Lietuwos ukinįku laikrasztis, iszeina wieną kartą kas mėnesį, kasztuoja Prusuos ir Austrijoj 2½ markės, Amerikon prisiunėjant 4 markės arba 1 amer. dolierį.

VARPAS, literaturos, politikos ir mokslo, dwimėnesinis laikrasztis, kasztuoja Prusuos ir Austrijoj 3 auksinus, Amerikon ir kitur prisiuncziant 4 auksinus (Markes).

Pinigus ir laiszkus į **Ukininko** ir **Varpo** redakciją siuncziant reik toks adresas padėti:

J. LAPINAS,
Tilsit (Ost-Pr.) Germany.

HILLE'S FOTOGRAFAS,

3452 S. Halsted ul.

Nujima pulkias Fotografijas, už tuzina tiktai

$2 00

Ant weselių ir kitokių reikalų nujima Fotografijas kopulk ausei.

TĖWYNĖS SARGAS

mėnesinis laikrasztis su paveikslėliais
Treczius metus
stovi ant sargybos lietuvių tautos: szviesos, tikėjimo ir kalbos.
Kasztuoja ant metu $1.00
Pernykszczius ir užpernykszczius numerius galima gauti už 50c.
Vienas numeris yra siuncziamas ant pažiuros uždyką.
Raszant reikia padėti adresą:
Rev. A. Kaupas,
1423 N. Main Av., Scranton, Pa.

Wisi wyrai pas

Baltrukony!

Rasite szalta alų, seniauses arielkas, wyna net isz Europos, o cigarus net isz Turkijos.

Atsilankykite po nr.

11 N. River Side St.,
Waterbury, Conn.

Szaknys ir Zolės isz Europos.

Pasinaudokite ligoniai wisokiose ligose. Wisokios szaknys ir krajawi laszai, kas tik kokių reikalauja ant iszgydymo skaudėjimo dantų, galwos, reumatizmo ir tt., teiposgi Trajanka susidedanti isz 70 wisokių gydomų szaknų pareina isz paczios Lietuwos. Kas tik kokių gyduolių reikalauja tegul atsiszaukia pas manę ant szio adreso:

J. M. Brundza,
518 W. Spruce st, Mahanoy City, Pa.

Official Publication.

Annual Statement of the Lumbermen's Mutual Insurance Company of Chicago, in the State of Illinois on the 31st day of December, 1897; made to the Insurance Superintendent of the State of Illinois, pursuant to Law:

No Capital.—Purely Mutual.

ASSETS.

Cash on hand and in bank		$7,821.34
Interest and rents due and accrued		43,20
Premiums in course of collection and transmission		259.38
Amount of premium or deposit notes liable to assessment	$51,565.75	
Total cash assets		$8,123.92

LIABILITIES.

Amount of unearned premiums on all outstanding risks	$4,525.70
All other liabilities	32.26
Total liabilities	$4,557.96

INCOME.

Premiums received during the year in Cash	$8,780.84
Interest, rents and dividends during the year	646.82
Amount received from all other sources	359.07
Total income	$9,786.73

EXPENDITURES.

Losses paid during the year	$6,128.67
Scrip paid during the year	262.93
Commisions, salaries and rents paid during the year	3,495.69
Amount of all other expendit'r's	10.08
Total expenditures	$9,897.37

MISCELLANEOUS.

Total risks taken during the year in Illinois	$723,000.00
Total premiums received during the year in Illinois	$8,526.50
Total losses incurred during the year in Illinois	$6,128.67
Total amount of risks outstanding	$777,185.00

EDWARD HINES, Pres.
E. E. HOOPER, Sec'y.

Subscribed and sworn to before me this 12th day of January, 1898.

Charles W. Chandler,
(Seal.) Notary Public.

Official Publication.

Annual Statement of the Coal Operators Mutual Fire Insurance Company of Springfield, in the State of Illinois, on the 31st day of December, 1897; made to the Insurance Superintendent of the State of Illinois, pursuant to Law:

No Capital.—Purely Mutual.

ASSETS.

Market value of bonds & stocks		$5,162.50
Cash on hand and in bank		8,657.92
Bills receivable and agents' debit balances		3,782.36
Net premiums in course of collection and transmission		932.90
Amount of premium or deposit notes liable to assessment	$36,416.95	
Total cash assets		$18,535.68

LIABILITIES.

Amount of unearned premiums on all outstanding risks	$6,402.82
Total liabilities	$6,402.82

INCOME.

Premium received during the year in Cash	$8,690.57
Interest, rents and dividends during the year	184.65
Total income	$8,875.22

EXPENDITURES.

Losses paid during the year	$2,085.19
Paid during the year to members	266.59
Commissions, salaries and rents paid during the year	2,111.04
Taxes paid during the year (including fees, etc., of Insurance Departments)	90.00
Amount of all other expendit'r's	76.50
Total expenditures	$4,629.32

MISCELLANEOUS.

Total risks taken during the year in Illinois	$663,268.32
Total premiums received during the year in Illinois	$8,690.57
Total losses incurred during the year in Illinois	$2,085.19
Total amount of risks outstanding	$630,550.72

CHARLES RIDGELY, Vice Pres.
CHARLES V. HICKOX, Sec'y.

Subscribed and sworn to before me this 8th day of February, 1898.

Ad. F. Deicken,
(Seal.) Notary Public.

Official Publication.

Annual Statement of the Addison Farmers Mutual Insurance Company of Addison, in the State of Illinois on the 31st day of December, 1897; made to the Insurance Superintendent of the State of Illinois, pursuant to Law:

No Capital.—Purely Mutual.

ASSETS.

Loans and mortgages		$20,250.00
Market value of bonds & stocks		400.00
Cash on hand and in bank		9,084.39
Interest and rents due and accrued		901.00
Premiums in course of collection and transmission		1,571.36
Amount of premium or deposit notes liable to assessment	$110,574.56	
Total cash assets		$32,206.75

LIABILITIES.

Amount of unearned premiums on all outstanding risks	$13,294.16
Total liabilities	$13,294.16

INCOME.

Premiums received during the year in Cash	$5,246.40
Interest, rents and dividends during the year	1,164.50
Total income	$6,410.90

EXPENDITURES.

Losses paid during the year	$5,764.40
Paid during the year to members	82.50
Commissions, salaries and rents paid during the year	1,069.60
Amount of all other expendit'r's	237.28
Total expenditures	$7,153.78

MISCELLANEOUS.

Total risks taken during the year in Illinois	$379,536.00
Total premiums received during the year in Illinois	$4,835.53
Total losses incurred during the year in Illinois	$5,764.40
Total amount of risks outstanding	$2,368,032.00

FRANCIS STOEHLKE, Pres.
OTTO A. FISCHER, Sec'y.

Subscribed and sworn to before me this 3rd day of February, 1898.

Henry L. Glos,
(Seal.) Notary Public.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuwe tapo Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisinga ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszti guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wisus augszciausa paminėtus daigtus **Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei,** nes per 30 metų užsimdama iszdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dėl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

Lietuwiszka Aptieka,

257 Hanover St., Boston, Mass.

Pilna wisokiu aptiekoriszku taworų czionykszcziu ir užrubežiniu.

Aptiekoje wisada galima rast DAKTARA, kurs duoda ligoniams rodas dykai.

Aptiekoje galima susikalbėt: lenkiszkai, ruskai, lietuwiszkai ir daugelyj kitokiu kalbų.

257 TEMYK GELTONA PARWA MUS APTIEKOS 257

LIETUWIU DAKTARAS

MARJA DOWIATT,

Kauno gub. Szauliu pawieto.

838 W. 18th Street.
Nuo 8tos iki 12tos ryto.

Telefonas: Canal 78.
Telefonuot galima isz kiekwienos aptiekos.

"KOSCIUSZKO PHARMACY"

162 W. Chicago Av., Chicago, Ill.

Sziuomi paduodam dėl žinios Lietuwiams, jog nuo szios dienos mes radom už reikalinga parsikwiesti poną Andrių L. Graiczuną į sawo aptieką, kuris kaip didumeno Jusų Tautieczių pažįsta, kad jis yra netik geras Tautietis, bet wienas isz geresnių aptiekorių mieste Chicagoje: prietam kaipo studentas paskutinio kurso geriausios mediciniszkos akademijos, prižadėjo ant musų meldimo kiekwienam Lietuwiui, kuris reikalaus, duoti daktariszką rodą už dyką. Pasitikėdami, kad Lietuwiai atsilankys pas sawo tautieti. Pasiliekam su guodone,

KOSCIUSZKO PHARMACY,
162 W. Chicago Av. CHICAGO, ILL.

N. B. — Pons A. L. Graiczunas žinodams, jog Lietuwiai daugiausiai yra pripratę ir įtikėjį į liekarstas seno krajaus. Mes pripažinom už reikalingą pargabenti jas ir tuom parodyti, kad mes paduodam szį apgarsinimą ne dėl amerikoniszko "humbugo", bet dėl naudos ligoniams ir warguoliams—atsiszaukantiems per laiszkus su apraszymu sawos ligos. Musų daktarai su studenta A. L. Graiczunu po perskaitimui laiszkų įsiuncziam liekarstas į wisas szalis swieto už numažinta prekę. Ligos sekretnos ar limpanczios, bus didžiausiame sekretė užlaikomos.

NOTARIJUSZAS.
CLAIM ADJUSTER.

F. P. Bradchulis

— UŽSIIMA —

wisokiomis prowomis ypacz priesz kompanijas už sužeidumus ir t. t.

Tukstanczei žmonių gauna rodas wisokiuose atsitikimuose.

Atsiszaukite pas sawo wiengenti:

F. P. Bradchulis,
954 33rd St., CHICAGO.
Telefon: Yards 709.

"Vienybe Lietuvniku"

iszeina kas sereda jau 13-tas metas, Plymouth, Pa., ir pranesza svarbiauses ir teisingiauses žines isz Lietuvos ir visos pasaulės, talpina puikias apysakas bei kitus naudingus apsiszvietimui rasztus. **"Vienybė"** ant metų kasztuoja **$2,00** o ant pusės **$1.** Pinigai turi but apmokami isz kalno. Laiszkus ir pinigus reikia siųsti ant tokio adreso:

J. J. PAUKSZTIS,
Plymouth, Pa.

Lietuwiszkas Saliunas

užlaiko gerą alų, seniauses ir czystas arielkas ir kwepenczius cigarus. Geriause užeiga dėl szwiežiai atwažewusių į Chicagą. Prie to turi gera sale dėl mitingu, szokių ir kitokių zabowų.

S. LELIASZIUS,
650 S. Canal St., CHICAGO.

Geriause Užeiga del Darbinyku pas

J. Danisewicziu,

768 Bank ir River Side Sts.
Waterbury, Conn.

Užlaiko geriausius gerymus; szalta Alu, seniausias Arielkas, Likierius ir kwepenczius Cigarus. Užkwieczia wisus atsilankyti. **Juozas Danisewiczius.**

P. K. BRUCHAS,
užlaiko didele

Krautuwe

Laikrodžių, Laikrodelių, Žiedų, Spilkų ir tt.

Szliubinius Žiedus
padaro ant orderio už pigiause prekę.

954 33rd St., Chicago, Ill.

M. A. Pawlauskas,

Dirba ir taiso wisokius daiktus isz aukso ir sidabro, teipogi taiso ir parduoda laikrodžius, laikrodelius, lenciugelius, žiedus, spilkas, muzikaliszkus instrumentus ir geriauses "Singer" siuwamas maszinas už pinigus ir ant iszmokescziu.

Szliubiniai Žiedai
isz geriausio aukso, nuo 56 iki 72 probos
nuo $3 iki $6.

Kam koki daiktai yra ant greito reikalingi, padarau juos ant palaukimo per walanda. Prekes mano yra pigesnes negu wisame Chicagos mieste. Ateikite ir persitikrinkite. Su guodone,

M. A. PAWLAUSKAS,
24 Foreman St., Cleveland, O.